

**Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola**

Кафедра географії і туризму / Földtudományi és Turizmus Tanszék

“ЗАТВЕРДЖУЮ” / JÓVÁHAGYOM

Проректор з навчальної роботи

Tanulmányi rektorhelyettes

“ ” 20

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
TANTÁRGYI PROGRAM**

**ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ ТА ОКЕАНІВ / KONTINENSEK ÉS ÓCEÁNOK
FÖLDRAJZA**

(шифр і назва навчальної дисципліни / a tárgy kódja és címe)

напрямок підготовки / szak 0401. Природничі науки / 0401 Természeti tudományok

(шифр і назва напрямку підготовки / a szak kódja és neve)

спеціальність / szakirány 6.040104. Географія / 6.040104. Földrajz

(шифр і назва спеціальності / a szakirány kódja és neve)

спеціалізація/szakosodás

(назва спеціалізації / szakosodás neve)

2015 рік/év

Робоча програма з **географії материків та океанів** для студентів за напрямом підготовки 0401 Природничі науки, спеціальністю 6.040104. Географія.
31 серпня 2015 року

Tantárgyi program a **Kontinensek és óceánok földrajza** c. tárgyból 0401. Természeti tudományok szakirány 6.040104. Földrajz szakos hallgatók számára.
2015. augusztus 31.

Розробники / Kialgozók:

Генці Ш. О., PhD, ст. викладач / Gönczy Sándor PhD, adjunktus

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії) географії і туризму
A tantárgyi programot elfogadta a tanszékértekezlet (tantárgyi bizottság) a Földtudományi és Turizmus Tanszéken

Протокол від / Jegyzőkönyv dátuma “31”серпня/augusztus 2015 року № 2015/7 száma.

Завідувач кафедри / Tanszékvezető

_____ (Молнар Й. Й. / Molnár J.)
(підпис/aláírás) (прізвище та ініціали/család- és utónév)

Дата/Dátum: “31”серпня/augusztus 2015.

© Генці Ш. О., 2015 рік

© Gönczy S, 2015 év

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників A jellemzők megnevezése	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень Szakirány, szak, képzettségi szint	Характеристика навчальної дисципліни A tárgy jellemzői	
		денна форма навчання nappali tagozat	заочна форма навчання levelező tagozat
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів / Kreditértéke – 11	Галузь знань 0401 Природничі науки Képzési ág 0401 Természeti tudományok	Нормативна Normatív	
	Напрямок підготовки 6.040104. Географія Szakirány 6.040104. Földrajz		
Модуль / Modulok száma	Спеціальність (професійне спрямування): 6.040104. Географія Szak (szakosodás) 6.040104. Földrajz	Рік підготовки / Képzési évek:	
Змістових модулів / Tartalmi modulok – 11		3-4-й	3-4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання / Egyéni tudományos-kutatói feladat:		Семестр/Félév	
Загальна кількість годин / Összóraszám: – 330		5–6–7-й	
		Лекції / Előadások	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4 A nappali tagozatos hallgató heti óraszám: – kontaktóra: 3 – önálló munka: 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр Képzési szint: BSC	20+30+12 год. / óra	
		Практичні, семінарські/ Gyakorlati, szeminárium	
		40+30+24 год.	
		Лабораторні/Laboratóriumi	
		0 год.	
		Самостійна робота/Önálló munka: 60 + 30 + 84	
		Індивідуальні завдання: Egyéni feladat: год/óra.	
		Вид контролю: тематичні контрольні роботи, іспит Az ellenőrzés formája: moduldolgozatok, vizsga	

Примітка / Megjegyzés:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

A kontaktórák és az önálló/egyéni feladatra szánt órák egymáshoz viszonyított aránya:

для денної форми навчання / a nappali tagozatosok számára – 4/5

для заочної форми навчання / a levelező tagozatosok számára –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни / a tantárgy oktatásának célja és feladatai

A tantárgy célja az egyes kontinensek illetve óceánok és tengerek természetföldrajzi jellemzőinek tárgyalása. A kontinensek természetföldrajzi tárgyalásának alapja a táj. Az egyes tájakon belül bemutatásra kerülnek a geotényezők funkcionális kapcsolatai. Az egyes kontinensek általános bemutatása után a tájak részletes ismertetése következik, ami magában foglalja az adott kontinens kialakulásának körülményeit, ökoszisztémáját, geológiai felépítését, növényzetét, talajait, éghajlatát és vízrajzát, s így a hallgatók általános áttekintést kapnak a regionális földrajzi adottságokról.

Az óceánok és tengerek tárgyalásánál az elhatárolás kritériumai, a tengervíz fizikai és kémiai sajátosságai és a tengervíz mozgásjelenségei kerülnek bemutatásra. Megvizsgáljuk az egyes óceáni medencék kialakulásának körülményeit és fejlődéstörténetét.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен / A tantárgy teljesítése révén a hallgatónak

знати / tudnia kell:

- a jelenkori földrajztudomány rendszerét;
- a földrajztudomány fejlődésének történetét;
- a Föld alapvető fizikai paramétereit, helyét a kozmikus térben;
- a Föld mozgását és ennek következményeit;
- a földrajzi burkot, összetételét;
- a földrajzi burok törvényszerűségeit;
- a földrajzi burok összetevőinek fejlődését és dinamikáját;
- az ember hatását a környezetre.

➤ вміти / képesnek kell lennie:

- elemezni a természeti földrajz fejlődésének történetét;
- megmagyarázni a földrajzi burok fejlődésének, összetételének, szerkezetének és működésének törvényszerűségeit;
- olvasni a világtérképeken és a féltekék térképén szemléltetett információkat;
- felhasználni az ismereteket a Föld általános törvényszerűségeiről a komplex tantárgyak és a kontinensek, óceánok, országok földrajzának tanulásakor.

3. Програма навчальної дисципліни / A tárgy programja

Modulok	Összesen	Kontaktórák	Előadás	Gyakorlati	Önálló	Számonkérés
I. félév						
I. modul. Európa kialakulása, éghajlata és vízrajza, növényzete, állatvilága talajai. Észak-Európa. Brit-szigetek. Francia-Belga-rögvidék. Pireneusi-félsziget. Appennin-félsziget.	55	20	10	10	15	ZH
II. modul. Közép-Európai-rögvidék. Alpok. Balkán-félsziget. Kárpátok. Kelet-Európai-síkság. Óceánok földrajza.	55	20	10	10	15	ZH
III. modul. Európa nagytájainak topográfiája.	70	20		20	30	ZH
Összesen:	120	60	20	40	60	Vizsga
II. félév						
IV. modul. Délnyugat-, Dél-, és Délkelet-Ázsia természeti viszonyai.	18	13	10	3	5	ZH
V. modul. Belső-, Kelet-, Közép- és Észak-Ázsia természeti viszonyai.	19	14	10	4	5	ZH
VI. modul. Ausztrália és Óceánia természeti viszonyai.	18	13	10	3	5	ZH
VII. modul. Ázsia, Ausztrália és Óceánia topográfiája.	35	20		20	15	ZH
Összesen:	90	60	30	30	30	Vizsga
III. félév						
VIII. modul. Afrika természeti földrajza.	28	8	4	4	20	ZH
IX. modul. Észak- és Közép-Amerika, az Antillák és a Hawaii-szigetek természeti földrajza.	28	8	4	4	20	ZH
X. modul. Dél-Amerika és az Antarktisz természeti földrajza.	28	8	4	4	20	ZH
XI. modul. Afrika, Észak-Amerika, Dél-Amerika és Antarktisz topográfiája.	36	12		12	24	ZH
Összesen:	120	36	12	24	84	Vizsga

Змістовий модуль 1. / 1. Tartalmi modul: Észak- és Nyugat-Európa természeti földrajza

Тема 1. / 1. Тéma: Bevezetés. Európa kialakulása, szerkezeti felosztása, határai.

Тема 2. / 2. Тéma: Európa növényzete, állatvilága, talajai.

Тема 3. / 3. Тéma: Európa éghajlata.

Тема 4. / 4. Тéma: Európa vízrajza.

Тема 5. / 5. Тéma: A Balti-pajzs. A Skandináv kaledonidák (Skandináv hegyvidék). Észak-Európa szigetei.

Тема 6. / 6. Тéma: Brit-szigetek.

Тема 7. / 7. Тéma: Francia-Belga-rögvidék.

Тема 8. / 8. Тéma: Közép-Európai-rögvidék.

Тема 9. / 9. Тéma: Ibériai-félsziget. Mezeta. Pireneusok, Bettikai Kordillerák.

Тема 10. / 10. Тéma: Appennini-félsziget. Appenninek.

Тема 11. / 11. Тéma: Alpok.

Змістовий модуль 2. / 2. Tartalmi modul: Közép-, Kelet és Dél-Európa természeti földrajza. Óceánok földrajza.

Тема 12. / 12. Тéma: A Kárpátok és a Kárpát-medencék.

- Тема 13. / 13. Тéma: Balkán-félsziget. Thrák-masszívum, Dinaridák, Balkanidák.
 Тема 14. / 14. Тéma: Az Ukrán pajzs, Kelet-Európai-síkságok és hátságok, a Krím-hegyvidék.
 Тема 15. / 15. Тéma: Az óceáni medencék kialakulása és pusztulása. Az óceánok fenékdomborzata. A világtenger horizontális és vertikális tagozódása.
 Тема 16. / 16. Тéma: A tengervíz anyagforgalma, sótartalma, hőháztartása.
 Тема 17. / 17. Тéma: A tengervíz anyagforgalma, sótartalma, hőháztartása.
 Тема 18. / 18. Тéma: Az Atlanti-, az Indiai- és a Csendes-óceán és peremtengereik.

Змістовий модуль 3. / 3. Tartalmi modul: Európa nagytájainak topográfiája.

- Тема 19. / 19. Тéma: A Balti-pajzs, a Skandináv hegyvidék és Kelet-Európai-síkság topográfiája
 Тема 20. / 20. Тéma: A Brit-szigetek topográfiája
 Тема 21. / 21. Тéma: A Francia-Belga-rögvidék topográfiája
 Тема 22. / 22. Тéma: Az Ibériai-félsziget és az Appennini-félsziget topográfiája
 Тема 23. / 23. Тéma: A Közép-Európai-rögvidék topográfiája
 Тема 24. / 24. Тéma: Az Alpok topográfiája
 Тема 25. / 25. Тéma: Az Északnyugati- és Északkeleti-Kárpátok topográfiája
 Тема 26. / 26. Тéma: A Keleti- és Déli-Kárpátok, az Erdélyi peremhegyvidék, a Kárpát-medence és Havasalföld topográfiája
 Тема 27. / 27. Тéma: A Balkán-félsziget topográfiája
 Тема 28. / 28. Тéma: Óceánok topográfiája

Змістовий модуль 4. / 4. Tartalmi modul: Délnyugat-, Dél-, és Délkelet-Ázsia természeti viszonyai.

- Тема 29. / 29. Тéma: Ázsia fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése.
 Тема 30 / 30. Тéma: Ázsia talajai, növényzete, állatvilága.
 Тема 31 / 31. Тéma: Ázsia éghajlata.
 Тема 32 / 32. Тéma: Ázsia vízrajza.
 Тема 33 / 33. Тéma: Kis-Ázsia, Kaukázus, Szír-árok, Iráni-medence.
 Тема 34 / 34. Тéma: Az Arab-tábla.
 Тема 35 / 35. Тéma: A Himalája rendszer
 Тема 36 / 36. Тéma: A Dekkán és az Észak-indiai-alföldek.

Змістовий модуль 5. / 5. Tartalmi modul: Belső-, Kelet-, Közép- és Észak-Ázsia természeti viszonyai.

- Тема 37 / 37. Тéma: Turáni-alföld, Kazah-hátság, a Közép-Ázsiai sivatagok.
 Тема 38 / 38. Тéma: Az Ural-hegység
 Тема 39 / 39. Тéma: Nyugat-szibériai-alföld.
 Тема 40 / 40. Тéma: Közép-szibériai-felföld.
 Тема 41 / 41. Тéma: Kelet-Szibéria.
 Тема 42 / 42. Тéma: Altajidák-Bajkalidák.
 Тема 43 / 43. Тéma: Indokínai-félsziget, Maláj-szigetvilág.
 Тема 44 / 44. Тéma: Külső- és Belső Mongólia
 Тема 45 / 45. Тéma: Hszincsiang, Tibet.
 Тема 46 / 46. Тéma: Kínai-alföldek, Löss-fennsík.
 Тема 47 / 47. Тéma: Dél-Kínai-hegyvidék.
 Тема 48 / 48. Тéma: Koreai-félsziget.
 Тема 49 / 49. Тéma: Japán-szigetek.

Змістовий модуль 6. / 6. Tartalmi modul: Ausztrália és Óceánia természeti viszonyai.

- Тема 50 / 50. Тéma: Ausztrália fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése.
 Тема 51 / 51. Тéma: Ausztrália talajai, növényzete, állatvilága.

- Тема 52 / 52. Тéma: Ausztrália éghajlata és vízrajza.
 Тема 53 / 53. Тéma: A Nyugat-Ausztrál-fennsík. A Közép-Ausztrál alföldek.
 Тема 54 / 54. Тéma: Kelet-Ausztrál-hegyvidék.
 Тема 55 / 55. Тéma: A Csendes-óceáni szigetvilág természeti viszonyainak általános jellemzés.
 Тема 56 / 56. Тéma: Melanézia természeti viszonyai.
 Тема 57 / 57. Тéma: Mikronézi természeti viszonyai.
 Тема 58 / 58. Тéma: Polinézia természeti viszonyai.

Змістовий модуль 7. / 7. Tartalmi modul: Ázsia, Ausztrália és Óceánia topográfija.

- Тема 59 / 59. Тéma: Kisázsia, a Kaukázus és az Örmény-felvidék topográfija.
 Тема 60 / 60. Тéma: Az Arab-félsziget és Szír-Jordán árok valamint az Iráni-medence és peremhegységeinek topográfija.
 Тема 61 / 61. Тéma: Dél- és Közép-Ázsia topográfija.
 Тема 62 / 62. Тéma: Délkelet-Ázsia topográfija.
 Тема 63 / 63. Тéma: Belső-Ázsia topográfija.
 Тема 64 / 64. Тéma: Kelet-Ázsia topográfija.
 Тема 65 / 65. Тéma: Nyugat- és Közép-Szibéria topográfija.
 Тема 66 / 66. Тéma: Kelet-Szibéria, a Távol-Kelet, az Altajidák-Bajkalidák topográfija.
 Тема 67 / 67. Тéma: Ausztrália topográfija.
 Тема 68 / 68. Тéma: Óceánia topográfija.

Змістовий модуль 8. / 8. Tartalmi modul: Afrika természeti földrajza.

- Тема 69 / 69. Тéma: Afrika fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése, vízrajza.
 Тема 70 / 70. Тéma: Afrika éghajlata, talajai, növényzete, állatvilága.
 Тема 71 / 71. Тéma: Dél-Afrika (Kalahári-medence, Dél-Afrikai-magasföldek, Fokföld).
 Тема 72 / 72. Тéma: Kelet-Afrika (Kelet-Afrikai-, és Közép-Afrikai-árok).
 Тема 73 / 73. Тéma: Északkelet-Afrika (Etióp-magasföld, Abesszin-árok, Szomáli-félsziget, Afar-síkság).
 Тема 74 / 74. Тéma: Egyenlítői-Afrika. Felső-Guinea (Felső-Guineai-hátság, Adamaua-fennsík, Parti-síkságok).
 Тема 75 / 75. Тéma: Szudán és a Szahara (Szenegambiai-síkság, Niger-medence, Csád-medence, Felső-Nílus-medence).
 Тема 76 / 76. Тéma: Szaharai felboltozódások, Szaharai medencék, Szaharai fennsíkok.
 Тема 77 / 77. Тéma: Az Atlasz-vidék.

Змістовий модуль 9. / 9. Tartalmi modul: Észak- és Közép-Amerika, az Antillák és a Hawaii-szigetek természeti földrajza.

- Тема 78 / 78. Тéma: Észak-Amerika fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése.
 Тема 79 / 79. Тéma: Észak-Amerika talajai, növényzete, állatvilága, éghajlata, vízrajza.
 Тема 80 / 80. Тéma: Kanadai-pajzs (Szent-Lőrinc-folyó alföldje, Kanadai-tóvidék). Grönland.
 Тема 81 / 81. Тéma: Appalache vidék.
 Тема 82 / 82. Тéma: Kordillerák és a Sziklás-hegység.
 Тема 83 / 83. Тéma: Belső-síkságok (Mississippi-medence, Nagy-síkság).
 Тема 84 / 84. Тéma: Parti-síkságok. A közép-amerikai földhíd.
 Тема 85 / 85. Тéma: A Karib-szigetvilág és Hawaii.

Змістовий модуль 10. / 10. Tartalmi modul: Dél-Amerika és az Antarktisz természeti földrajza.

- Тема 86 / 86. Тéma: Dél-Amerika fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése.
 Тема 87 / 87. Тéma: Dél-Amerika talajai, növényzete, állatvilága, éghajlata, vízrajza.
 Тема 88 / 88. Тéma: Guyanai- és Brazil magasföld.
 Тема 89 / 89. Тéma: Az Andok.

Тема 90 / 90. Тéma: Дел-Америка-меденеи и Патогония (аз Ориносо- и аз Амазонас медене. Патогония, Парана-Паругай медене).

Тема 91 / 91. Тема: Аз Эсаки- и а Дели Сарквидек термезети фолдража.

Змисловий модуль 11. / 11. Tartalmi modul: Afrika, Эсак-Америка, Дел-Америка и Антарктиз топографиа.

Тема 92 / 92. Тема: Африка (фок, облук, соросок, сизетек, фелсизетек, folyok) топографиа.

Тема 93 / 93. Тема: Африка (тавак, мочсарак, вилтарозок, терилетек, меденек, сиватагок, хегисек) топографиа.

Тема 94 / 94. Тема: Эсак- и Козеп-Америка (фок, тенгек, облук, соросок, сизетек, фелсизетек) топографиа.

Тема 95 / 95. Тема: Эсак- и Козеп-Америка (folyok, тавак, белс меденек, сиксак, сиватагок, хегисек) топографиа.

Тема 96 / 96. Тема: Дел-Америка и аз Антарктиз топографиа.

4. Структура навчальнои дисциплини

5-й семестру Физична география Европы та океани / 5. szemeszter. Europa термезети фолдража

Назви змислових модуль и тем A tartalmi modulok cime и тематика	Килькить годин / Oraszam											
	денна форма / nappali											
	Усього озсезен						Усього озсезен					
л/ea		п/gy	лаб/lab	инд/egy	с.п./o.m.							
1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5
Змисловий модуль 1. / 1. Tartalmi modul: Эсак- и Нуугат-Еуропа термезети фолдража												
Тема 1. / 1. Тема: Вевезетес. Еуропа килакуласа, соркезети фелосзтаса, хатарай.	4	2				2						
Тема 2. / 2. Тема: Еуропа нувенызете, аилатвилага, талайай.	3	1				2						
Тема 3. / 3. Тема: Еуропа эгахайлата.	4		2			2						
Тема 4. / 4. Тема: Еуропа вилдража.	4		2			2						
Тема 5. / 5. Тема: А Балти-пайзс. А Скандинав каледонидак (Скандинав хегивидек). Эсак-Еуропа сизетей.	3	1	1			1						
Тема 6. / 6. Тема: Брит-сизетек.	3	1	1			1						
Тема 7. / 7. Тема: Франция-Белга-рөгвидек.	3	1	1			1						
Тема 8. / 8. Тема: Козеп-Еуропай-рөгвидек.	3	1	1			1						
Тема 9. / 9. Тема: Иберийай-фелсизет. Мезета. Пиренусок, Беттикай Кордиллерак.	3	1	1			1						
Тема 10. / 10. Тема: Аппенини-фелсизет. Аппенинек.	3	1	1			1						
Тема 11. / 11. Тема: Альпок.	2	1				1						

Змістовий модуль 2. / 2. Tartalmi modul: Közép-, Kelet és Dél-Európa természeti földrajza. Óceánok földrajza.										
Tema 12. / 12. Téma: A Kárpátok és a Kárpát-medencék.	6	2	2			2				
Tema 13. / 13. Téma: Balkán-félsziget. Thrákmasszívum, Dinaridák, Balkanidák.	5	1	2			2				
Tema 14. / 14. Téma: Az Ukrán pajzs, Kelet-Európai-síkságok és hátságok, a Krím-hegyvidék.	8	3	2			3				
Tema 15. / 15. Téma: Az óceáni medencék kialakulása és pusztulása. Az óceánok fenékdomborzata. A világóceánok horizontális és vertikális tagozódása.	4	1	1			2				
Tema 16. / 16. Téma: A tengervíz anyagforgalma, sótartalma, hőháztartása.	4	1	1			2				
Tema 17. / 17. Téma: A tengervíz anyagforgalma, sótartalma, hőháztartása.	4	1	1			2				
Tema 18. / 18. Téma: Az Atlanti-, az Indiai- és a Csendes-óceán és peremtengereik.	4	1	1			2				
Змістовий модуль 3. / 3. Tartalmi modul: Európa nagytájainak topográfiája.										
Tema 19. / 19. Téma: A Balti-pajzs, a Skandináv hegyvidék és Kelet-Európai-síkság topográfiája.	7		2			5				
Tema 20. / 20. Téma: A Brit-szigetek topográfiája.	4		2			2				
Tema 21. / 21. Téma: A Francia-Belga-rögvidék topográfiája.	4		2			2				
Tema 22. / 22. Téma: Az Ibériai-félsziget és az Appennini-félsziget topográfiája.	4		2			2				
Tema 23. / 23. Téma: A Közép-Európai-rögvidék topográfiája.	4		2			2				
Tema 24. / 24. Téma: Az Alpok topográfiája.	4		2			2				
Tema 25. / 25. Téma: Az Északnyugati- és Északkeleti-Kárpátok topográfiája.	7		2			5				
Tema 26. / 26. Téma: A Keleti- és Déli-Kárpátok, az Erdélyi peremhegyvidék, a Kárpát-medence és Havasalföld topográfiája.	8		2			6				
Tema 27. / 27. Téma: A	4		2			2				

Balkán-félsziget topográfiaja.											
Téma 28. / 28. Téma: Óceánok topográfiaja.	4		2			2					
Összesen	120	20	40			60					

6. Теми практичних занять / A gyakorlati foglalkozások témája

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	A Balti-pajzs, a Skandináv hegyvidék és Kelet-Európai-síkság topográfiaja.	2
2	A Brit-szigetek topográfiaja.	2
3	A Francia-Belga-rögvidék topográfiaja.	2
4	Az Ibériai-félsziget és az Appennini-félsziget topográfiaja.	2
5	A Közép-Európai-rögvidék topográfiaja.	2
6	Az Alpok topográfiaja.	2
7	Az Északnyugati- és Északkeleti-Kárpátok topográfiaja.	2
8	A Keleti- és Déli-Kárpátok, az Erdélyi peremhegyvidék, a Kárpát-medence és Havasalföld topográfiaja.	2
9	A Balkán-félsziget topográfiaja.	2
10	Óceánok topográfiaja.	2
	Összesen	20

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Európa kialakulása	2
2	Európa növényzete	2
3	Európa éghajlata	2
4	Európa vízrajza	2
5	Észak-Európa szigetei	1
6	A Brit-szigetek élővilága	1
7	Francia-Belga-rögvidék növényzete és állatvilága	1
8	Közép-Európai-rögvidék növényzete és állatvilága	1
9	Az Ibériai-félsziget élővilága	1
10	Az Appennini-félsziget élővilága	1
11	Az Alpok élővilága	1
12	A Kárpátok élővilága	2
13	A Balkán-félsziget élővilága	2
14	A Kelet-Európai-síkság élővilága	3
15	Az óceánok fenékdomborzata	2
16	A tengervíz sótartalma	2
17	Az Atlanti-, az Indiai- és a Csendes-óceán és peremtengerek	2
18	A Balti-pajzs, a Skandináv hegyvidék és Kelet-Európai-síkság topográfiaja	5
19	A Brit-szigetek topográfiaja	2
20	A Francia-Belga-rögvidék topográfiaja	2
21	Az Ibériai-félsziget és az Appennini-félsziget topográfiaja	2
22	A Közép-Európai-rögvidék topográfiaja	2
23	Az Alpok topográfiaja	2
24	Az Északnyugati- és Északkeleti-Kárpátok topográfiaja	5
25	A Keleti- és Déli-Kárpátok, az Erdélyi peremhegyvidék, a Kárpát-medence és Havasalföld topográfiaja	6
26	A Balkán-félsziget topográfiaja	2
27	Óceánok topográfiaja	2
	Összesen	60

8. Методи навчання / A tanulás módszerei
Előadások, gyakorlati foglalkozások és önálló munkák.

9. Методи контролю / Az ellenőrzés formái

- Tematikus ellenőrző dolgozatok az előadások, gyakorlati munkák és önálló munkák tematikájából.
- Az önálló munkák tematikája alapján készített referátumok és feladatok.
- Vizsga.

6-й семестр. Фізична географія Азії / 6. szemeszter. Ázsia és Ausztrália földrajza

Назви змістових модулів і тем A tartalmi modulok címe és témája	Кількість годин / Óraszám									
	денна форма / nappali									
	Усього összesen	у тому числі / ezen belül								
л/ea		п/gy	лаб/lab	інд/egy	с.р./ö.m.					
1	2	3	4	5	6	7				
Змістовий модуль 4. / 4. Tartalmi modul: Délnyugat-, Dél-, és Délkelet-Ázsia természeti viszonyai.										
Тема 29. / 29. Тéma: Ázsia fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése.	2	2								
Тема 30 / 30. Тéma: Ázsia talajai, növényzete, állatvilága.	2	1	1							
Тема 31 / 31. Тéma: Ázsia éghajlata.	2	2								
Тема 32 / 32. Тéma: Ázsia vízrajza.	4	1	2			1				
Тема 33 / 33. Тéma: Kis-Ázsia, Kaukázus, Szír-árok, Iráni-medence.	2	1				1				
Тема 34 / 34. Тéma: Az Arab-tábla.	2	1				1				
Тема 35 / 35. Тéma: A Himalája rendszer	2	1				1				
Тема 36 / 36. Тéma: A Деккан és az Észak-indiai-alföldek.	2	1				1				
Змістовий модуль 5. / 5. Tartalmi modul: Belső-, Kelet-, Közép- és Észak-Ázsia természeti viszonyai.										
Тема 37 / 37. Тéma: Турáni-alföld, Казах-хátság, a Közép-Ázsiai sivatagok.	1	1								
Тема 38 / 38. Тéma: Az Ural-hegység	1	1								
Тема 39 / 39. Тéma: Nyugat-szibériai-alföld.	2	1				1				
Тема 40 / 40. Тéma: Közép-szibériai-felföld.	2	1				1				
Тема 41 / 41. Тéma: Kelet-Szibéria.	2	1				1				
Тема 42 / 42. Тéma: Altajidák-Bajкаlidák.	2	1				1				
Тема 43 / 43. Тéma: Indokínai-félsziget, Maláj-szigetvilág.	2	1				1				
Тема 44 / 44. Тéma: Külső-és Belső Монголіа	1	1								
Тема 45 / 45. Тéma: Hszинсианг, Тибет.	1	1								
Тема 46 / 46. Тéma: Кінai-alföldek, Лөsz-fennsíк.	1	1								

Tema 47 / 47. Téma: Dél-Kínai-hegyvidék.	1		1																
Tema 48 / 48. Téma: Koreai-félsziget.	1		1																
Tema 49 / 49. Téma: Japán-szigetek.	2		2																
Змістовий модуль 6. / 6. Tartalmi modul: Ausztrália és Óceánia természeti viszonyai.																			
Tema 50 / 50. Téma: Ausztrália fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése.	2	2																	
Tema 51 / 51. Téma: Ausztrália talajai, növényzete, állatvilága.	2	1	1																
Tema 52 / 52. Téma: Ausztrália éghajlata és vízrajza.	2	1	1																
Tema 53 / 53. Téma: A Nyugat-Ausztrál-fennsík. A Közép-Ausztrál alföldek.	2	1							1										
Tema 54 / 54. Téma: Kelet-Ausztrál-hegyvidék.	2	1							1										
Tema 55 / 55. Téma: A Csendes-óceáni szigetvilág természeti viszonyainak általános jellemzés.	2	1	1																
Tema 56 / 56. Téma: Melanézia természeti viszonyai.	2	1							1										
Tema 57 / 57. Téma: Mikronézia természeti viszonyai.	2	1							1										
Tema 58 / 58. Téma: Polinézia természeti viszonyai.	2	1							1										
Змістовий модуль 7. / 7. Tartalmi modul: Ázsia, Ausztrália és Óceánia topográfiaja.																			
Tema 59 / 59. Téma: Kisázsia, a Kaukázus és az Örmény-felvidék topográfiaja.	3		2						1										
Tema 60 / 60. Téma: Az Arab-félsziget és Szír-Jordán árok valamint az Iráni-medence és peremhegységeinek topográfiaja.	4		2						2										
Tema 61 / 61. Téma: Dél- és Közép-Ázsia topográfiaja.	3		2						1										
Tema 62 / 62. Téma: Délkelet-Ázsia topográfiaja.	4		2						2										
Tema 63 / 63. Téma: Belső-Ázsia topográfiaja.	4		2						2										
Tema 64 / 64. Téma: Kelet-Ázsia topográfiaja.	4		2						2										
Tema 65 / 65. Téma: Nyugat- és Közép-Szibéria topográfiaja.	3		2						1										
Tema 66 / 66. Téma: Kelet-Szibéria, a Távol-Kelet, az Altajidák-Bajkalidák topográfiaja.	3		2						1										

Téma 67 / 67. Téma: Ausztrália topográfiaja.	5		2			3					
Téma 68 / 68. Téma: Óceánia topográfiaja	3		2			1					
Összesen:	90	30	30			30					

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Kisázsia, a Kaukázus és az Örmény-felvidék topográfiaja.	2
2	Az Arab-félsziget és Szír-Jordán árok valamint az Iráni-medence és peremhegységeinek topográfiaja.	2
3	Dél- és Közép-Ázsia topográfiaja.	2
4	Délkelet-Ázsia topográfiaja.	2
5	Belső-Ázsia topográfiaja.	2
6	Kelet-Ázsia topográfiaja.	2
7	Nyugat- és Közép-Szibéria topográfiaja.	2
8	Kelet-Szibéria, a Távol-Kelet, az Altajidák-Bajkalidák topográfiaja.	2
9	Ausztrália topográfiaja.	2
10	Óceánia topográfiaja.	2
	Összesen	20

6. Самостійна робота / Önálló munka

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ázsia vízrajza.	1
2	Kis-Ázsia, a Kaukázus, a Szír-árok és az Iráni-medence élővilága.	1
3	Az Arab-tábla élővilága.	1
4	A Himalája rendszer élővilága.	1
5	A Dekkán és az Észak-indiai-alföldek élővilága.	1
6	A Nyugat-szibériai-alföld élővilága.	1
7	A Közép-szibériai-felföld élővilága.	1
8	Kelet-Szibéria élővilága.	1
9	Az Altajidák-Bajkalidák élővilága.	1
10	A Nyugat-Ausztrál-fennsík és a Közép-Ausztrál alföldek élővilága.	1
11	A Kelet-Ausztrál-hegyvidék élővilága.	1
12	Melanézia élővilága.	1
13	Mikronézia élővilága.	1
14	Polinézia élővilága.	1
15	Kisázsia, a Kaukázus és az Örmény-felvidék topográfiaja.	1
16	Az Arab-félsziget és Szír-Jordán árok valamint az Iráni-medence és peremhegységeinek topográfiaja.	2
17	Dél- és Közép-Ázsia topográfiaja.	1
18	Délkelet-Ázsia topográfiaja.	2
19	Belső-Ázsia topográfiaja.	2
20	Kelet-Ázsia topográfiaja.	2
21	Nyugat- és Közép-Szibéria topográfiaja.	1
22	Kelet-Szibéria, a Távol-Kelet, az Altajidák-Bajkalidák topográfiaja.	1
23	Ausztrália topográfiaja.	3
24	Óceánia topográfiaja.	1
	Összesen	30

8. Методи навчання / A tanulás módszerei

Előadások, gyakorlati foglalkozások és önálló munkák.

9. Методи контролю / Az ellenőrzés formái

- Tematikus ellenőrző dolgozatok az előadások, gyakorlati munkák és önálló munkák tematikájából.
- Az önálló munkák tematikája alapján készített referátumok és feladatok.

- Vizsga.

10. Методичне забезпечення / Módszertani ellátottság

Szemléltető anyag prezentáció formájában multimédia kivetítő segítségével. Ukrán, orosz és magyar szerzők tankönyveinek és segédanyagainak felhasználása.

A „Kontinensek földrajza” tantárgy tantárgymódszeri ellátásához felhasználható:

- az előadások jegyzetének nyomtatott és elektronikus változata;
- szemléltetési anyag (sémák, táblázatok, természetföldrajzi térképek, földrajzi atlaszok);
- szétosztható anyag;
- a Földtudományi és Turizmus Tanszék és a főiskola könyvtárának segédanyagai és tudományos monográfiái.

7-й семестр. Фізична географія Африки, Америки та Антарктики / 7. szemeszter. Afrika, Amerika és az Antarktisz természeti földrajza

Назви змістових модулів і тем A tartalmi modulok címe és témája	Кількість годин / Óraszám									
	денна форма / nappali						у тому числі/ebből			
	Усього összesen	у тому числі/ebből					у тому числі/ebből			
1	2	л/ea	п/гу	лаб/lab	інд/egy	с.р./ö.m.	7			
Змістовий модуль 8. / 8. Tartalmi modul: Afrika természeti földrajza.										
Тема 69 / 69. Тéma: Африка fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése, vízrajza.	3	1				2				
Тема 70 / 70. Тéma: Африка éghajlata, talajai, növényzete, állatvilága.	3		1			2				
Тема 71 / 71. Тéma: Дел- Африка (Калахари-меденце, Дел-Африкай-магасфолдек, Фокфолд).	3	1				2				
Тема 72/ 72. Тéma: Кедел- Африка (Кедел-Африкай-, ес Козеп-Африкай-арок).	3	1				2				
Тема 73 / 73. Тéma: Еszakкедел-Африка (Етиоп- магасфолд, Абессзин-арок, Сзомали-фелсзигет, Афар- сиксэг).	3		1			2				
Тема 74 / 74. Тéma: Егвенлитой-Африка. Фелс- Гуинеа (Фелс-Гуинеай- хатсэг, Адамая-феннсик, Парти-сиксэгок).	3		1			2				
Тема 75 / 75. Тéma: Сзудан ес а Сзাহара (Сзенегамбай- сиксэг, Нигер-меденце, Ссад-меденце, Фелс-Нилус- меденце).	3		1			2				
Тема 76 / 76. Тéma: Сзатарай фелболтозодасок, Сзатарай меденчек, Сзатарай феннсикок.	4					4				
Тема 77 / 77. Тéma: Аз Атласз-видек.	3	1				2				

Змістовий модуль 9. / 9. Tartalmi modul: Észak- és Közép-Amerika, az Antillák és a Hawaii-szigetek természeti földrajza.										
Tema 78 / 78. Téma: Észak-Amerika fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése.	5	1				4				
Tema 79 / 79. Téma: Észak-Amerika talajai, növényzete, állatvilága, éghajlata, vízrajza.	5		1			4				
Tema 80 / 80. Téma: Kanadai-pajzs (Szent-Lőrinc-folyó alföldje, Kanadai-tóvidék). Grönland.	3	1				2				
Tema 81 / 81. Téma: Appalache vidék.	3	1				2				
Tema 82 / 82. Téma: Kordillerák és a Sziklás-hegység.	3	1				2				
Tema 83 / 83. Téma: Belső-síkságok (Mississippi-medence, Nagy-síkság).	3		1			2				
Tema 84 / 84. Téma: Partisíkságok. A közép-amerikai földhíd.	3		1			2				
Tema 85 / 85. Téma: A Karib-szigetvilág és Hawaii.	3		1			2				
Змістовий модуль 10. / 10. Tartalmi modul: Dél-Amerika és az Antarktisz természeti földrajza.										
Tema 86 / 86. Téma: Dél-Amerika fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése.	5	1				4				
Tema 87 / 87. Téma: Dél-Amerika talajai, növényzete, állatvilága, éghajlata, vízrajza.	5	1				4				
Tema 88 / 88. Téma: Guyanai- és Brazil magassíkságok.	5	1				4				
Tema 89 / 89. Téma: Az Andok.	5	1				4				
Tema 90 / 90. Téma: Dél-Amerika-medencéi és Patagónia (az Orinoco- és az Amazonas medence. Patagónia, Paraná-Paraguay medence).	4		2			2				
Tema 91 / 91. Téma: Az Északi- és a Déli Sarkvidék természeti földrajza.	4		2			2				
Змістовий модуль 11. / 11. Tartalmi modul: Afrika, Észak-Amerika, Dél-Amerika és Antarktisz topográfiája.										
Tema 92 / 92. Téma: Afrika (fokok, öblök, szorosok, szigetek, félszigetek, folyók) topográfiája.	6		2			4				
Tema 93 / 93. Téma: Afrika (tavak, mocsarak, víztározók, területek, medencék, sivatagok, hegységek) topográfiája.	6		2			4				
Tema 94 / 94. Téma: Észak- és Közép-Amerika (fokok,	8		2			6				

tengerek, öblök, szorosok, szigetek, félszigetek) topográfiája.													
Tema 95 / 95. Téma: Észak- és Közép-Amerika (folyók, tavak, belső medencék, síkságok, sivatagok, hegységek) topográfiája.	8		2			6							
Tema 96 / 96. Téma: Dél-Amerika és az Antarktisz topográfiája.	8		4			4							
Összesen	120	12	24			84							

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Afrika éghajlata	1
2	Északkelet-Afrika élővilága.	1
3	Egyenlítői-Afrika élővilága.	1
4	Szudán és a Szahara élővilága.	1
6	Észak-Amerika talajai.	1
7	Az Észak-Amerikai Belső-síkságok élővilága.	1
8	A közép-amerikai földhíd élővilága.	1
9	A Karib-szigetvilág és Hawaii élővilága.	1
10	Az Orinoco- és az Amazonas medence, valamint Patagónia, Paranál-Paraguay medence élővilága.	2
11	Az Északi- és a Déli Sarkvidék élővilága.	2
12	Tema 92 / 92. Téma: Afrika (fokok, öblök, szorosok, szigetek, félszigetek, folyók) topográfiája.	2
13	Tema 93 / 93. Téma: Afrika (tavak, mocsarak, víztározók, területek, medencék, sivatagok, hegységek) topográfiája.	2
14	Tema 94 / 94. Téma: Észak- és Közép-Amerika (fokok, tengerek, öblök, szorosok, szigetek, félszigetek) topográfiája.	2
15	Tema 95 / 95. Téma: Észak- és Közép-Amerika (folyók, tavak, belső medencék, síkságok, sivatagok, hegységek) topográfiája.	2
16	Tema 96 / 96. Téma: Dél-Amerika és az Antarktisz topográfiája.	2
	Összesen	24

7. Самостійна робота / Önálló munka

№ з/п	Назва теми / A téma címe	Кількість годин Óraszám
	Afrika vízrajza.	2
	Afrika éghajlata	2
	Kalahári-medence, Dél-Afrikai-magasföldek, Fokföld élővilága	2
	Kelet-Afrikai-, és Közép-Afrikai-árok élővilága	2
	Etióp-magasföld élővilága	2
	Egyenlítői-Afrika élővilága	2
	Szudán és a Szahara élővilága	2
	Szaharai felboltozódások, Szaharai medencék, Szaharai fennsíkok geomorfológiai viszonyai	4
	Az Atlasz-vidék élővilága.	2
	Észak-Amerika fekvése, helyzete	4
	Észak-Amerika talajai	4
	Kanada és Grönland élővilága	2
	Az Appalache vidék ásványi kincsei	2
	A Kordillerák és a Sziklás-hegység ásványi kincsei	2
	A Mississipp-medence és a Nagy-síkság élővilága	2
	A közép-amerikai földhíd élővilága	2
	A Karib-szigetvilág és Hawaii földtani érdekességei	2
	Dél-Amerika fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése	4

Dél-Amerika talajai	4
A Guyanai- és Brazíliai magassági ásványi kincsei	4
Az Andok élővilága	4
Az Orinoco- és az Amazonas medence. Patagónia, Paráná-Paraguay medence élővilága	2
Az Északi- és a Déli Sarkvidék élővilága	2
Afrika (fokok, öblök, szorosok, szigetek, félszigetek, folyók) topográfiaja.	4
Afrika (tavak, mocsarak, víztározók, területek, medencék, sivatagok, hegységek) topográfiaja.	4
Észak- és Közép-Amerika (fokok, tengerek, öblök, szorosok, szigetek, félszigetek) topográfiaja.	6
Észak- és Közép-Amerika (folyók, tavak, belső medencék, síkságok, sivatagok, hegységek) topográfiaja.	6
Dél-Amerika és az Antarktisz topográfiaja.	4
Összesen	84

8. Методи навчання / A tanulás módszerei

Előadások, gyakorlati foglalkozások és önálló munkák.

9. Методи контролю / Az ellenőrzés formái

- Tematikus ellenőrző dolgozatok az előadások, gyakorlati munkák és önálló munkák tematikájából.
- Az önálló munkák tematikája alapján készített referátumok és feladatok.
- Vizsga.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. **Gönczy Sándor (2010):** Európa. Oktatási segédanyag a Kontinensek és óceánok természeti földrajza c. tárgyhoz. Beregszász.
2. **Gönczy Sándor (2012):** Természetföldrajzi névanyag. Oktatási segédanyag a Kontinensek és óceánok természeti földrajza c. tárgyhoz. Beregszász.

14. Рекомендована література

Базова

1. **Horváth Gergely, Probáld Ferenc, Szabó Pál (szerk.) (2006):** Ázsia regionális földrajza. ELTE Eötvös Kiadó Kft.,
2. **Probáld Ferenc (1996):** Afrika és a Közel-Kelet földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
3. **Probáld Ferenc (2005):** Amerika regionális földrajza. Argumentum Kiadó.
4. **Gábris Gy. – Probáld F. – Szabó P. (2007):** Európa regionális földrajza. ELTA kiadó.
5. **Szabó Lajos (2009):** Tengerek és óceánok földrajza. Dialóg Campus.

6. **Gruber L. (2004):** Ausztrália, Óceánia és az Antarktisz természeti földrajza. Dialóg Campus.

Допоміжна

1. **Probáld Ferenc-Horváth Gergely (1998):** Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
2. **Gertig Béla szerk. (1989):** Kontinensek földrajza II. Tankönyvkiadó, Budapest.
3. **Marosi S.– Sársfalvi B. szerk. (1970):** Európa. Gondolat, Budapest.
4. **Futó József (1965):** Közép és Dél-Amerika. Gondolat, Budapest.
5. **Futó József (1965):** Afrika. Gondolat, Budapest.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.diva-gis.org/gdata>
2. <http://www.mapcruzin.com/free-ukraine-arcgis-maps-shapefiles.htm>
3. <http://map-oblast.ru/>
4. <http://muhold.net16.net/>
5. <http://earthobservatory.nasa.gov/Features/>
6. <http://glovis.usgs.gov/>

A „Kontinensek földrajza” c. tantárgy követelményrendszere a földrajz szakos hallgatók számára

(érvényes 2015. február 1-étől)

A tárgy három féléves, 11 (4+3+4) kreditet ér. Minden félév vizsgával végződik.

I félév

Tantárgyi tematika:

Európa természeti földrajza. Európa kialakulása, szerkezeti felosztása, határai. Európa növényzete, állatvilága, talajai, éghajlata és vízrajza. Észak-Európa. A Balti-pajzs. A Skandináv kaledonidák (Skandináv hegyvidék). Észak-Európa szigetei. Nyugat-Európai rögvidék. Brit-szigetek. Francia-Belga-rögvidék. Közép-Európai-rögvidék. A Közép-Európai-romhegyvidék. Közép-Európai-síkvidék. Ibériai-félsziget. Mezeta. Pireneusok, Bettikai Kordillerák. Appennini-félsziget. Appenninek. Alpok. A Kárpátok és a Kárpát-medencék. Balkán-félsziget. Thrák-masszívum, Dinaridák, Balkanidák. Kelet-Európai-síkság, Krím-félsziget. Az Ukrán pajzs, Kelet-Európai-síkságok és hátságok, a Krím-hegyvidék.

Óceánok földrajza. Az óceáni medencék kialakulása és pusztulása. Az óceánok fenékdomborzata. A világtenger horizontális és vertikális tagozódása. A tenger vize. A tengervíz anyagforgalma, sótartalma, hőháztartása. A tengervíz mozgásjelenségei. A hullámozgás, tengeráramlások, az árapály. Az Atlanti-, az Indiai- és a Csendes-óceán és peremtengereik.

A félév teljesítése során max. 100 pont (50 évközben, 50 a vizsgán) szerezhető. Három modulból áll, ezek közül kettő az előadásokon elhangzott elméleti tananyagrészekből írt zárthelyi dolgozat, egy modul pedig a gyakorlati rész. **A sikertelen dolgozatok egy alkalommal ismételhetők! A sikertelen gyakorlatokat egyszer a szorgalmi időszakban és egyszer a vizsgaidőszakban lehet megismételni! Vizsga csak abban az esetben tehető, ha a gyakorlatok sikeresek!!**

1. modul. Európa kialakulása, éghajlata és vízrajza, növényzete, állatvilága talajai. Észak-Európa. Brit-szigetek. Francia-Belga-rögvidék. Pireneusi-félsziget. Appennin-félsziget. A modul ellenőrzése írásban történik teszt, esszé vagy fogalmak definiálása formájában. A dolgozat összértéke 20 pont.

2. modul. Közép-Európai-rögvidék. Alpok. Balkán-félsziget. Kárpátok. Kelet-Európai-síkság. Óceánok földrajza. A modul ellenőrzése írásban történik teszt, esszé vagy fogalmak definiálása formájában. A dolgozat összértéke 20 pont.

A **3. modul** a gyakorlati rész, amely ebben a félévben Európa nagytájainak topográfiai névjegyzékét tartalmazza. Összesen 10 gyakorlati munkát kell teljesíteni. Minden gyakorlat 1 pontot ér. A gyakorlatok szóban kerülnek ellenőrzésre. Minden hallgató véletlenszerűen 10 különböző földrajzi nevet kap. A gyakorlat akkor sikeres, ha a hallgató a tíz névből hetet pontosan bejelöl a vázlattérképre. A gyakorlatok az alábbi rendben folynak:

1. gyakorlat: Balti-pajzs és a Skandináv hegyvidék

Tengerek: Jeges-tenger, Barents-tenger, Fehér-tenger, Atlanti-óceán, Norvég-tenger, Északi-tenger, Balti (Keleti)-tenger, Grönlandi-tenger

Öblök: Botteni-öböl, Finn-öböl, Kandalaksa-öböl

Fjordok: Varanger-fjord, Tana-fjord, Vest-fjord, Lakse-fjord, Salt-fjord, Trondheim-fjord, Sogne-fjord, Hardanger-fjord, Bokna-fjord, Oslo-fjord, Breida-fjord

Szorosok: Skagerrak, Kattegatt, Öre-Sund

Szigetek: Izland, Spitzbergák, Jan Mayen, Feröer-szigetek, Lofoten, Vesteralen, Öland, Gotland, Ahvenanmaa (Aland), Saaremaa, Hiiumaa (Dagö)

Félszigetek: Varanger-félsziget, Porsanger-félsziget, Skane-félsziget, Kola-félsziget

Folyókák: Glomma, Gotaalv, Kemijoki, Oulojoki, Vuoksi, Torneälven

Tavak: Vänern, Vättern, Malern, Inari, Imandra, Lovozero, Topozero, Vigozero, Oulojarvi, Saimaa

Hegységek, tájak: Skandináv hegyvidék + Haltiatunturi 1324m, + Kebnekaise 2123m, Doverfjell + Snohetta 2285m, Jotunheim + Glittertind 2470m, + Galdhöppiggen 2469m, Jostedalsbreen, Lappföld +

Pallastunturi 821m, Norrland, Közép-Svéd-alföld, Smoland + Taberg 344m, Maanselka, Suomenselka, Salpausselka, Finn-tóhátság, Izland, Vatnajökull, Hofsjökull, Laki-hasadék, Hibini + Csaszacsorr 1191m

Kelet-Európai-síkság

Öblök: Kur-öböl, Rigai-öböl, Onyegai-öböl, Dvina-öböl, Mezenyi-öböl, Csosa-öböl, Pecsora-öböl, Hajpudir-öböl

Folyók: Dnyeszter, Dnyeper, Don, Sziverszkij Donyec, Manics, D-i Bug, Volga, Kosztroma, Szamara, Káma, Vjatka, Belaja, Oka, Moszkva, Kljazma, Ahtuba, Ural, Szura, Aktuba, Pecsora, Északi-Dvina, Onyega, Néva, Volhov, Ny-i Dvina (Daugava), Narva, Nyiman (Nemunas), Mezeny, Szemaro

Tavak: Kaszpi-tó, Csúd-tó, Pszkovi-tó, Ladoga-tó, Onyega-tó, Ilmeny-tó

Hátságok: Volinyi (Volhíniai)-hátság, Podóliai-hátság, Belorusz-hátság, Valdáj-hátság, Szmolenszk-Moszkvai-hátság, Közép-Orosz-hátság, Donyeci-hátság, Manicsi-hátság, Volgamenti-hátság, Észak-Orosz-hátság, Tyiman-hátság, Jergenyi-hátság

Alföldek, síkságok: Poliszjai-alföld, Oka-Don-síkság, Kubáni-alföld, Kaszpi-mélyföld, Donyec-medence, Kis-Szamojéd-tundra (Malozemelszkaja-tundra), Nagy-Szamojéd-tundra (Bolsezemelszkaja-tundra)

2. gyakorlat. Brit-szigetek

Tengerek: Atlanti-óceán, Ír-tenger, Kelta-tenger

Öblök: Firt of Lorne, Firt of Clyde, Solway Firth, Liverpooli-öböl, Cardigani-öböl, Bridgwateri-öböl, Lymei-öböl, Thames-öböl, Wash-öböl, Humber-öböl, Firt of Forth, Moray Firth, Dundalki-öböl, Galway-öböl, Sligói-öböl, Donegali-öböl

Szorosok, csatornák: Minch-csatorna, Caledoniai- csatorna, Doveri-szoros, La Manche- csatorna, Szt.György- csatorna, Északi- csatorna

Szigetek: Shetland, Orkney, Angol-sziget, Ír-sziget, Aran, Man, Angelsay, Scilly-szigetek, Wight-sziget, Külső-Hebridák, Lewis, Belső-Hebridák, Staffa, Mull, Sky, Jura,

Félszigetek: Cornwall, Wales, Kintyre, Ards

Folyók: Spey, Tweed, Tees, Ouse, Temze, Severn, Shannon

Tavak: Lough Neagh, Loch Ness

Tájak: Közép-angliai-alföld, Fen-síkság, Ír-alföld, Északnyugati-skót-felföld, Graampian + Ben Newis 1343m, Skót-alföld, Dél-Skót-felföld, Cheviot Hills, Cumbrian-hegység, Pennine + Cross Fell 893m, Cambrian-hegység, Dartmoor, Exmoor, Salisbury-fennsík, Costwold Hills, Cleveland Hills, Chiltern Hills, Északi-Downs, Déli-Downs, Weald, Észak-Ír-hegyvidék, Mourre + Slieve Donald 852m, Donegali, Mayo, Wicklow, Kerry + Carrantuchill 1040m, Antrim plató

3. gyakorlat. Francia-Belga-rögvidék

Öblök: Szajna-öböl, St. Maloi-öböl, Douarnenzei-öböl, Quiberoni-öböl, Gironde, Arcachoni-öböl, Viscayai-öböl, Lion-öböl

Szigetek: Csatorna-szk., Belle-sziget, Ré-sziget, Oleron-sziget

Félszigetek: Cotentin, Bretagne

Folyók: Szajna, Oise, Marne, Yonne, Mosel, Maas (Meuse), Loire, Allier, Cher, Vienne, Sarthe, Garonne, Dordogne, Adour, Saône, Rhône, Ain, Isere, Durance

Tájak, hegységek: Aqitániai- v. Garonne-medence, Medoc, Gascogne, Landes, Párizsi medence, Ile de France, Beauce, Sologne, Champagne, Argonnei erdő, Lotharingia, Langresi-fennsík, Cote d` Or, Artois, Picardia, Rhone-Saone-medence, Languedoc, Provance, Carmague, Crau, Normandiai rögvidék, Montagne Noire 326m, Montagne d'Arre 391m, Francia-központi-felvidék (Massif Central), Limousin, Morvan, Charloais-hegység, Auvergne, + Puy de Dome 1463m, + Puy de Sancy 1886m, + Plomb du Cantal 1858m, Cevennek, Ardennek, + Hohes Venn 692m, Vogézek, +Grand Ballon 1424m

4. gyakorlat. Ibériai-félsziget

Öblök: Setúbaei-öböl, Cadizi-öböl, Valenciái-öböl, Alicantei-öböl

Szigetek: Baleári-szigetek, Ibiza, Mallorca, Menorca

Folyók: Ebro, Segre, Segura, Guadalquivir, Genil, Guadiana, Tejo (Tajo), Tajuña, Henares, Douro (Douro), Esla, Miño (Minho)

Tájak: Andalúzia, Valenciái-parti síkság, Aragónia, Portugál-alföld, La-Mancha, Galicia, Asztúria, Murcia, Katalónia, Navarra, Kantabriai-hegység, Pireneusok, Nyugati-Pireneusok, + Pic d`Ani 2504m, Középső-Pireneusok, Maladetta csoport, + Pic d`Aneto 3404m, Keleti-Pireneusok, Ibériai-hegység, Mezeta, Ó-Kasztília, Új-Kasztília, Kasztíliai-választóhegység, Sierra de Estrela, Gatai-hg., Gredos-hg., Guadarramai-hg., Toledói-hegység, Sierra Morena, Catalonai-hegyvidék, + Monserrat 1241m, Betikai-hg., Sierra Nevada, + Mulhacen 3478m

Hágók: Somport hágó

Appennini-félsziget;

Tengerek: Földközi-tenger, Ligur-tenger, Tírrén-tenger, Jón-tenger, Adriai-tenger

Öblök: Genovai-öböl, Gaetai-öböl, Nápolyi-öböl, Salernói-öböl, Policastrói-öböl, Tarantói-öböl, Manfredoniai-öböl, Velencei-öböl, Trieszti-öböl

Szorosok: Korzikai-csatorna, Bonifaciói-szoros, Messinai-szoros, Otrantói-szoros

Szigetek: Korzika, Szardinia, Szicília, Etna, Lipari-szigetek, Vulcano, Stromboli, Toszkánai-szigetek, Málta

Félszigetek: Calabria, Salentina

Folyók: Pó, Ticino, Sechia, Tanaro, Adige, Arno, Tevere, Pescara

Tavak: Trasimeno, Bolsenai-tó

Tájak: Pó-alföld, Toscanai-medence (Arno-alföld), Tevere-medence, Cataniai-alföld, Lombardia, Appenninek, Északi-Appenninek, Liguri-Appenninek, Etruszk- Appenninek, Középső- Appenninek, Abruzzók, Gran Sasso d Italia, + Monte Corno 2914m, Déli- Appenninek, Sila, Aspromonte, Szicíliai-Appenninek, Szicíliai-dombvidék, Gargano-hegység

Vulkánok: Vezúv, Etna, Vulcano, Stromboli, Toscana, Umbria, Lazio, Campania

5. gyakorlat. Közép-Európai-rögvidék

Tengerek: Watt-tenger

Öblök: Dollart-öböl, Helgolandi-öböl, Jade-öböl, Kieli-öböl, Mecklenburgi-öböl, Lübecki-öböl, Pomorzei-öböl, Szczecini-öböl, Gdanski-öböl, Visztula-öböl

Szorosok: Kis Belt, Nagy Belt

Szigetek: Nyugati-Fríz-szigetek, Keleti-Fríz-szigetek, Északi-Fríz-szigetek, Sjælland, Fyn, Lolland, Bornholm, Rügen, Usedom

Félszigetek: Jylland, Hel, Visztula-turzás

Folyók: Schelde, Rajna, Neckar, Majna, Mosel, Saar, Ems, Weser, Maas, Elba, Vltava (Moldva), Saale, Odera, Neise, Warta, Visztula, Narew, Nyugati-Bug, San, Dunajec, Duna, Inn, Morava

Tavak: IJssel-tó, Schwerini-tó, Müritz-tó, Chiemi-tó, Starnbergi-tó, Ammer-tó, Śniardway-tó, Memry-tó

Tájak: Holland-alföld, Zeeland, Flandriai-alföld, Mecklenburgi-tóhátság, Pomerániai-tóhátság, Mazuri-tóhátság, Thuringia, Reis-medence, Brandenburg, Szászország, Sváb-Bajor-medence, Vesztfália, Német-középhegység, Fekete-erdő, + Feldberg 1493m, Odenwald, Spessart, Pflazi-erdő, Haardt, Rajnai Palahegység, Eifel, Hunsrück, Taunus, Teutoburgi-erdő, Harz, + Brocken 1142m, Thuringiai-erdő, Fichtel, Frank-erdő, Bajor-erdő, Elbai homokkőhegység, Szudéták, Óriás-hegység, Jeseník, Odera-hegység, Érchegeység, + Klinovec 1244m, Cseh-erdő, Šumava, Cseh-medence, Cseh-Morva-dombság, Morva-medence, Frankenhöhe, Steigerwald, Sváb-Alb, Frank-Alb, Lengyel-középhegység (v. Szentkereszt-hegység), Lysa Góra, + Lisica 612m, Krakkói Jura, Lublini-hátság

6. gyakorlat. Alpok

Nyugati-Alpok

Tavak: Genfi-tó (Léman-tó), Neuchâtel-tó, Thuni-tó, Vierwaldstätti-tó, Zürichi-tó, Boden-tó, Comoi-tó, Garda-tó, Luganoi-tó, Lago Maggiore, Iseoi-tó, Zugi-tó

Vonulatok: Belső kristályos övezet: Cotti-Alpok, Gráji-Alpok, Pennini-Alpok, + Matterhorn 4478m, + Monte Rosa 4639m, Ticinoi-Alpok, Adula. Közbülső palaövezet: Liguri-Alpok, Tengeri-Alpok, Brianconnais-övezet. Külső kristályos övezet: Mercantour, Pelvaux, Mont Blanc 4807m, Aar-masszivum, Berni Alpok, + Jungfrau 4158m, + Aletschorn 4195m. Külső üledékes övezet: Provencei-Alpok, Dauphinéi-Alpok, Savoiai-Alpok, Svájci Mészköalpok

Hágók: Kis Szt. Bernát, Nagy Szt. Bernát, Simplon, Furka, Szt. Gotthárd, Splügen

Gleccserek: Mer de Glace (Mt. Blanc), Rhone, Aletsch, Unterar, Fiescher

Keleti-Alpok

Tavak: Iseoi-tó, Garda-tó, Chiem-tó, Traun-tó

Vonulatok: Északi Mészkö-Alpok: Észak-Tiroli mészkőalpok, Raticon, Wetterstein, + Zugspitze 2963m, Karwendel, Salzburgi-mészköalpok, Steinernes Meer, Dachstein, Totes Gebirge, Osztrák-mészköalpok, Rax, Schneeberg, Bregenzi-erdő, Bécsi-erdő. Középső kristályos övezet: Bernina, + Piz Bernina 4085m, Silvretta, Stubai-Alpok, Magas-Tauern, + Grossvendediger 3674m, + Grossglockner 3797m, + Sonnblick, +Ankogel, Alacsony-Tauern, + Hochgolling 2863m, Gurk-völgyi-Alpok, Packalpe, Stupalpe, Lajta-hegység. Déli Mészkö-Alpok: Dolomitok, Velencei-Alpok, Júliai-Alpok, Karavankák, Macelj, Ivanščica

Hágók: Brenner, Tauern alagut

Gleccserek: Pasterze

7. gyakorlat. Északnyugati-Kárpátok

Folyók: Duna, Lajta, Morva, Mosoni-Duna, Kis-Duna, Vág, Arva, Nyitra, Garam, Ipoly, Bodrog, Tapoly, Ondava, Laborc, Sajó, Hernád, Zagyva, Dunajec, Poprád

Tájak: Árvai-medence, Zsolnai-medence, Túróczy-medence, Liptói-medence, Szepességi-medence

Vonulatok

Flis vonulat: Zdanicei erdő, Chriby, Vizovicei-hegység, Javornik, Fehér-Kárpátok, Morva-Kárpátok, Hostyn, Vsetini-hegység, Morva-Sziléziai-Beszkidék, Nyugati-Beszkidék, Sziléziai-Beszkidék, Kis-Beszkidék, Szlovák-Beszkidék, Keleti-Beszkidék, Szádecki-Beszkidék, Alacsony-Beszkidék, Bieszczady, Csergő, Szepesi-Magúra, Lőcsei-hegység, Pienini szirt öv: Árvai-Magúra, Pieninek, Külső kristályos vonulat: Hainburgi-rög, Kis-Kárpátok, Kis-Fátra hegyecsoport, Inovec, Strážo (Kis-Magúra), Kis-Fátra, Tribeč, Žiar, Liptói-Magura, Liptói-havasok (Liptovske-Tatry, v. Zapadné-Tatry), Magas-Tátra + Gerlachfalvi-csúcs 2654m + Lomnici-csúcs 2634m + Tátra 2555m + Nagy Kriván 2496m

Belső kristályos vonulat: Nagy-Fátra, Alacsony-Tátra + Gyömbér 2045m + Királyhegy 1943m, Branyiszkó, Szlovák-Érceshegység, Vepor, Gömör-Szepesi-érceshegység, Homonnai-hegység

Külső vulkáni vonulat: Madaras, Kőrmöci-hegység (Kremnické Pohorie), Polana, Selmec-hegység (Stiavnické Pohorie), Jávoros (Javorie), Krupinai-dombság, Füleki-dombság, Eperjesi-hegység

Hágók: Dukla-hágó

Északkeleti-Kárpátok

Folyók: Tisza, Fekete-Tisza, Fehér-Tisza, Kaszó, Sopurka, Visó, Iza, Tarac, Talabor, Nagyg, Borzsa, Tur, Szamos, Kraszna, Ung, Latorca, Prut, Cseremos

Tavak: Neszamovite-tó, Szinevéri-tó, Bretszkul-tó

Síkságok, medencék: Csap-munkácsi-síkság, Aknaszlatina (Máramarosi)-medence, Perecsenyi-medence, Szojvai-medence, Ilosvai-medence, Rahói-medence, Körösmezői-medence

Hágók: Uzsoki-hágó, Vereckei-hágó, Toronyai-hágó, Tatár-hágó

Vonulatok

Flis vonulat: Keleti-Beszkidék + Pikuj 1408 m, Rónahavas + Polonina Runa 1479 m, Borzsa-havas, + Sztoj 1681 m + Velikij Verh 1598 m, Kraszna-havas, Szvidovec + Bliznyica 1881 m, Csornohora, + Petrosz 2020 m + Hoverla 2061 m + Turkul 1933 m + Rebra 2001 m + Gutin-Tomnátik 2016 m + Pip Ivan 2020 m

Vulkáni vonulat: Vihorlát + Popricsnij 1024 m, Makovica + Makovica 976 m, Szinyák + Dunauka 1018 m, Hát-gerinc, Borló (Borló-Gyil v. Nagy-Gyil) + Dehmanov 1017 m + Buzsora 1085 m, Nagyszőlősi-hegység + Tupoj 878 m, Avas, Beregszászi-dombság

8. gyakorlat. Keleti-Kárpátok

Folyók: Visó, Iza, Tur, Szamos, Kraszna, Körös, Sebes Körös, Fekete Körös, Fehér Körös, Maros, Kis-Küküllő, Nagy-Küküllő, Temes, Szeret, Aranyos-Beszterce, Békás-patak

Szorosok, hágók: Dédai-szoros, Tölgyesi-szoros, Békás-szoros, Tusnádi-szoros, Gyimesi-szoros, Tömösi-szoros, Borsai-hágó, Tolvajos-hágó

Medencék: Bélbori medence, Gyergyói medence, Csíki medencék, Háromszéki medence, Baróti medence, Barcasági medence

Flis vonulat: Lápos-hegység, Borgói havasok, Moldvai-havasok, Bukovinai-hegység, Csalhó, Csíki havasok, Háromszéki havasok, Bodóki havasok, Baróti havasok, Persányi havasok, Brassói havasok, Bucsecs

Kristályos vonulat: Radnai havasok + Nagy Pietrosz 2305m, Besztercei havasok, Gyergyói havasok + Nagyhagymás 1963m, Csíki havasok

Vulkáni vonulat: Kelemen havasok + Pietrosz 2102, Görgényi havasok, Hargita

Déli-Kárpátok

Folyók: Duna, Zsil, Iszker, Olt, Jabtra, Arges, Dimbovita, Lalomita

Medencék: Hátszegi, Petrozsényi, Almási

Kristályos öv: Fogarasi-hegység, Izer, Ghitu, Frunti, Kózia, Pareng, Szebeni-havasok, Kudzsiri-havasok (Sebes-hegység v. Hunyadi-havasok), Csindrel, Capatina, Lotár, Bánsági-hegyvidék, Godján-hegység, Szárkő, Retyezát, Cserna-hegység, Vulkán, Mehádiai-hegység, Almási-hegység, Anina, Szörényi-érchegység

Átjárók, hágók: Vöröstoronyi-szoros, Törösvári-szoros, Vaskapu, Porta Orientalis

Erdélyi peremhegyvidék

Meszes, Réz, Keleti-Bükk, Bihar, Béli-hegység (v. Kodru), Zarándi-hegység, Ruzska-hegység, Gyalui-havasok, Erdélyi-ércshegység, Királyerdő, Torockói-hegység

Kárpát-medence

Alföldek, síkságok, medencék: Kelet-Szlovák-alföld, Tiszántúl, Nyírség, Beregi-síkság, Szatmári-síkság, Bodrogek, Rétköz, Borsodi-medence, Hajdúság, Hortobágy, Sárrét, Nagykunság, Bánság, Kiskunság, Bugac, Illancs, Bácska, Jászság, Tápíóvidék, Pesti-síkság, Csepeli-síkság, Solti-síkság, Kalocsai-Sárköz, Drávaköz, Ormánság, Muraköz, Mezőföld, Marcali-medence, Kisalföld, Csallóköz, Szigetköz, Mosoni-síkság, Hanság, Rábaköz

Domságok: Dunántúli-dombság, Somogyi-dombság, Tolnai-dombság, Zalai-dombság, Baranyai-dombság, Gödöllői-dombság, Heves-Borsodi-dombság, Cserehát, Szerencsi-dombság

Hegységek: Soproni-hegység, Kőszegi-hegység, Mecsek, Villányi-hegység, Dunántúli-középhegység, Keszthelyi-hegység, Bakony, Balaton-felvidék, Vértes-hegység, Velencei-hegység, Dunazug-hegység, Gerecse, Visegrádi-hegység, Pilis, Budai-hegység, Északi-középhegység, Börzsöny, Cserhát, Mátra, + Kékes 1014m, Bükk, Tokaji-hegység, Aggteleki-karszt

Havasalföld

Olténiai-síkság, Munténiai-alföld, Dobruzsza

9. gyakorlat. Balkán-félsziget

Tengerek: Földközi-tenger, Adriai-tenger, Jón-tenger, Égei-tenger, Trák-tenger, Kréta-tenger

Öblök: Trieszti-öböl, Fiumei-öböl (Rijekai-öböl), Kotori-öböl, Drin-öböl, Pátrei-öböl, Korinthoszi-öböl, Kiparisziai-öböl, Argoliszi-öböl, Messzíniai-öböl, Lakóniai-öböl, Szaronikosz-öböl, Éviai-öböl, Pagaszitikosz-öböl, Thermai-öböl, Orfáni-öböl, Saros-öböl

Szorosok, csatornák: Korinthoszi-csatorna, Boszporusz, Dardanellák

Szigetek: Krk, Ces, Pag, Korfu, Kréta, Kikládok, Santorin, Északi-Szporádok, Déli-Szporádok

Félszigetek: Istria, Peloponnészosz, Attika, Chalkidiki

Folyókák: Duna, Dráva, Száva, Kulpa, Una, Vrbas, Bosna, Drina, Morava, Timok, Iszker, Neretva, Drin, Piniosz, Aliakmonasz, Vardar (Axiosz), Marica (Évrosz)

Tavak: Shkodrai-tó, Ohridi-tó, Preszpa-tó

Medencék és poljék: Nisi-medence, Szófiai-medence, Szarajevoi-medence, Rigómező (Koszovo polje), Szkopjei-medence, Thesszáliai-medence, Lika-polje, Mostari-polje, Argoliszi-medence, Spártai-medence, Olimpiai-medence

Vonulatok: Trák masszívum (v. Rodope rögvídek), Rila, Pirin, Rodope, Rodostói-hegység (Tekir Dag), Sumadia, Dobrudzsai tönk, Dráva-Száva közötti rögvídek, Bilo, Papuk, Fruska Gora, Dinaridák, Dinári-hegyvidék, Trieszti Karszt, Szlovén-Karszt, Horvát-Magas-Karszt, Kis Kapela, Nagy Kapela, Bosnyák-Magas-Karszt, Hercegovinai-Magas-Karszt, Montenegrói-Karszt, Közép-boszniai-palahegység, Zlatibor, Albán hegyvidék, Észak-Albán-hegyvidék, Hellén-hegyvidék, Pindosz, Parnaszosz, Sar Planina, Olimposz, Tajgetosz, Ida, Elő-Balkán, Szerb Érchegység, Balkán-hegyvidék, + Botev 2376m, Antibalkán (Szredna Gora), Észak-bulgár dombság

10. gyakorlat. Óceánok topográfiája

Atlanti-óceán, Adriai-tenger, Azovi-tenger, Balti-tenger, Barents-tenger, Égei-tenger, Északi-tenger, Fehér-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, Jeges-tenger, Jón-tenger, Kara-tenger, Karib-tenger, Lapyev-tenger, Labrador-tenger, Márvány-tenger, Norvég-tenger, Sargasso-tenger, Tirrén-tenger, Weddel-tenger, Csendes-óceán, Arafura-tenger, Banda-tenger, Berring-tenger, Dél-kínai-tenger, Fidzsi-tenger, Japán-tenger, Jáva-tenger, Kelet-kínai-tenger, Korall-tenger, Ohotszki-tenger, Ross-tenger, Sárga-tenger, Tasmán-tenger, Timor-tenger, Indiai-óceán, Arab-tenger, Andamán-tenger, Vörös-tenger

Vizsgatételek kontinensek és óceánok természeti földrajzából a földrajz szakos hallgatók számára

Európa földrajza. Óceánok földrajza

1. tétel

- Európa kialakulása, szerkezeti felosztása, határai.
- A Cseh-Morva-medence, peremhegységei és a Lengyel-középhegyvidék kialakulása, felépítése, felszínfejlődése.
- A Déli-Kárpátok felépítése, felszínfejlődése tájai.

2. tétel

- Az óceáni medencék kialakulása és pusztulása.
- Közép-Európai-síkvidék kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
- Az Északnyugati-Kárpátok felépítése, felszínfejlődése, tájai.

3. tétel

- Európa növényzete, állatvilága, talajai, éghajlata és vízrajza.
- Az Ibériai-félsziget kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
- Az Északkeleti-Kárpátok felépítése, felszínfejlődése, tájai.

4. tétel

- Az óceánok fenékdomborzata, az óceánközépi hátságok.
- A Pireneusok kialakulása, felépítése, felszínfejlődése.
- A Kárpátok kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.

5. tétel

- A Balti-pajzs, a Skandináv-hegyvidék és az Észak-Európai szigetek kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
- A világtenger horizontális és vertikális tagolódása. Óceánok és melléktengerek kritériumai.
- A Keleti-Kárpátok felépítése, felszínfejlődése, tájai.

6. tétel

- Az Angol-sziget kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
- Az Alpok kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.

- c. Dinaridák kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
7. tétel
- a. A tengervíz mozgásjelenségei.
b. Az Appenninni-félsziget kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
c. A Balkanidák kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
8. tétel
- a. A tengervíz anyagforgalma, sótartalma, hőháztartása.
b. A Nyugati-Alpok felépítése, felszínfejlődése.
c. Kelet-Európai-síkság és a Krim-félsziget kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
9. tétel
- a. Francia-Belga-rögvidék kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
b. Déli-Alpok felépítése, felszínfejlődése.
c. A Thrák-Macedón masszívum kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
10. tétel
- a. A Közép-Európai-romhegyvidék kialakulása, tájai.
b. Keleti-Alpok felépítése, felszínfejlődése.
c. A Pannon-medence kialakulása, fejlődése.

A félév értékelése: 0-34 pont – (F) elégtelen; 35-59 pont – (Fx) elégtelen; 60-63 pont – (E) elégséges; 64-73 pont – (D) közepes; 74-81 pont – (C) jó; 82-89 (B) jeles; 90-100 pont – (A) kitűnő.

II. félév

Tantárgyi tematika:

Ázsia természeti földrajza. Ázsia fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése, talajai, növényzete, állatvilága, éghajlata, vízrajza. Délnyugat-Ázsia. Kis-Ázsia, Kaukázus, Szír-árok, Iráni-medence. Az Arab-tábla. Közép-Ázsia. Turáni-alföld, Kazah-hátság, a Közép-Ázsiai sivatagok. Észak-Ázsia. Az Ural-hegység, Nyugat-szibériai-alföld, Közép-szibériai-felföld, Kelet-Szibéria, Altajidák-Bajkalidák. Dél-Ázsia. A Himalája rendszer, a Dekkán, az Észak-indiai-alföldek. Délkelet-Ázsia. Indokínai-félsziget, Maláj-szigetvilág. Belső-Ázsia. Külső- és Belső Mongólia, Hszincsiang, Tibet. Kelet-Ázsia. Kínai-alföldek, Löss-fennsík, Dél-Kínai-hegyvidék, Koreai-félsziget, Japán-szigetek.

Ausztrália és Óceánia természeti földrajza. Fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése, éghajlata, talajai, növényzete, állatvilága, vízrajza. A Nyugat-Ausztrál-fennsík. A Közép-Ausztrál-alföldek. Kelet-Ausztrál-hegyvidék. A Csendes-óceáni szigetvilág.

A félév teljesítése során max. 100 pont (50 évközben, 50 a vizsgán) szerezhető. Négy modulból áll, ezek közül három az előadásokon elhangzott elméleti tananyagrészekből írt zárthelyi dolgozat, egy modul pedig a gyakorlati rész. **A sikertelen dolgozatok egy alkalommal ismételhetők! A sikertelen gyakorlatokat egyszer a szorgalmi időszakban és egyszer a vizsga napján lehet megismételni! Vizsga csak abban az esetben tehető, ha a gyakorlatok sikeresek!!!**

4. modul: Délnyugat-, Dél-, és Délkelet-Ázsia természeti viszonyai. A modul ellenőrzése írásban történik teszt, esszé vagy fogalmak definiálása formájában. A dolgozat összértéke 12 pont.

5. modul: Belső-, Kelet-, Közép- és Észak-Ázsia természeti viszonyai. A modul ellenőrzése írásban történik teszt, esszé vagy fogalmak definiálása formájában. A dolgozat összértéke 12 pont.

6. modul: Ausztrália és Óceánia természeti viszonyai. A modul ellenőrzése írásban történik teszt, esszé vagy fogalmak definiálása formájában. A dolgozat összértéke 16 pont.

A **7. modul** a gyakorlati rész, amely ebben a félévben Ázsia, Ausztrália és Óceánia topográfiai névjegyzékét tartalmazza. A modul tíz gyakorlati munkában teljesíthető, gyakorlatonként 1 pontért. Minden hallgató véletlenszerűen 10 különböző földrajzi nevet kap tájanként. A gyakorlat akkor sikeres, ha a hallgató a tíz névből hetet pontosan bejelöl a vázlattérképre. A gyakorlatok az alábbi rendben folynak:

1. gyakorlat. DÉLNYUGAT – ÁZSIA

Kis-Ázsia

Öblök: Samsuni-öböl, Sinopi-öböl, Izmiti-öböl, Antalyai-öböl, Iskenderuni-öböl, Gemliki-öböl, Edremiti-öböl, Izmiri-öböl, Gökovai-öböl

Szorosok, csatornák: Boszporusz, Dardanellák, Mitalini

Szigetek: Márvány-sziget, Limnosz, Leszvosz, Hiosz, Számosz, Kárpathosz, Rodosz, Ciprus

Folyók: Kizilirmak, Yezilirmak, Gediz, Tigris (Dicle), Eufrátesz (Firat), Sakarya, Ankara, Büyükmenderes, Sarayköy, Dalaman, Göksu, Sayhan, Ceyhan,

Tavak: Tuz-Gölü, Beysehiri, Egridiri, Van, Burduri, Izniki, Eberi, Aksehiri, Burduri, Hoirani, Izniki, Ulubati, Kus, Sugla, Bataklik

Tájak, hegységek: Anatóliai-felföld, Sultan-hegység, Pontuszi-hegység, Ny-i-Toros, Középső-Toros, DK-i-Toros, Bey, Bolui, Ilgazi, Köroglu, Sündiken, Türkmen, Bolkar, Ala, Tahtali, Ak, Teceri, Aras, Monzur, Cengelli dagi, Kizil dagi, Karadeniz, Isfendiyar, Lykiai-síkság, Konyai-síkság

Kaukázus és az Örmény-felvidék

Tengerek: Fekete-tenger, Kaszpi-tó

Folyók: Kubán, Terek, Kuma, Kura, Araksz, Rioni

Tavak: Rica, Szevan

Tájak, hegységek: Kubán-alföld, Terek-Kuma-alföld, Rioni-alföld, Kura-Arkasz-alföld, Sirváni-síkság, Mugáni-sztyepp, Nagy-Kaukázus + Elbrusz 5633m + Kazbek 5047m, Kis-Kaukázus, Örmény-felvidék, Abház-hegység, Szvanetia-hegység, Egriszi-hegység, Bogosz-hegység, Nukatli-hegység, Szamur-hegység, Qaytaroca-hegység, Zangezur-hegység, Qarabag-hegység, Pambak-hegység, Bazum-hegység, Trialeti-hegység, Meszhetia-hegység, Szunzsa-hegység,

Hágók: Kereszt-hágó (Grúz hadiút), Mamiszon-hágó (Oszét hadiút), Kodori-hágó

2. gyakorlat. DÉLNYUGAT – ÁZSIA

Arab-félsziget és Szír-Jordán árok

Tengerek: Vörös-tenger

Öblök: Akabai-öböl, Szezi-öböl, Ádeni-öböl, Ománi-öböl, Perzsa (Arab)-öböl, Qamar-öböl, Kuria-öböl, Masirah-öböl,

Szorosok, csatornák: Szezi-csatorna, Bab-el-Mandeb, Hormuzi-szoros

Félszigetek: Arab-félsziget, Sínai-félsziget, Katar-félsziget

Folyók: Jordán, Wadi Thartahar, Wadi-Fajr, Wadi-Araba, Wadi al Masilak, Wadi Hadramawt, Shatt al Arab, Orontesz, Litani,

Tavak: Kineret (Tiberias, v. Genezáreti-tó), Holt-tenger, Al Musayyib, Assad, Tharthar, Milh, Dalmaj, Al-Hammari, Sadivah,

Sivatagok: Nefud, Rub'al Háli, Szír, Ad Dahna, Negev, Hijárah,

Hegységek: Mekkai-hegység, Asszír-hegység + Dzsebel-Abu-Hasszán 3133 m, Jemeni-hegység, Shugra-hegység, Shammer-hegység, Kurd-hegység, Libanon-hegység, Antilibanon-hegység, Ománi-hegység, Drúz-hegység, Hadramawt-plató, Golán-fennsík, Judea, Galilea

Szerkezeti árkok: Bekaa-árok, Ghor-árok

Iráni-medence és peremhegységei

Folyók: Mand, Karun, Szefid, Harirud, Helmand, Hingol, Dasht, Shur, Ferah,

Tavak: Urmia, Namak, Namakzar, Jaz, Bakhtegan

Sivatagok: Dasth-e-Kevir, Dasth-e-Lut, Dastu-e-Margow,

Tájak, hegységek: Elburz + Demavend 5604m, Kopet-Dag, Hindukus, Szulejmán-hegység, Beludzsisztáni-hegység, Makran, Zagrosz, Kelet-Iráni-hegység, Safid Kuf, Kuh-e Baba, Brinalud, Malmand, Chagai, Bashakerd, Iráni-felföld, Iráni-medence, Afgán-medence

3. gyakorlat. DÉL – ÁZSIA

Öblök: Sonmiani-öböl, Kutch-öböl, Khambhat-öböl, Mannari-öböl, Bengál-öböl

Félszigetek: Kathiawar-félsziget

Folyók: Indus, Sutlej, Chenab, Kabul, Gangesz, Chambal, Gandak, Gomati, Brahmaputra, Mahanadi, Godawari, Krisna, Narmada

Szorosok: Palk-szoros

Tájak, hegységek: Indus-alföld, Kutch, Hindusztáni-alföld, Gangesz-alföld, Brahmaputra-alföld, Assami-síkság, Bengáli-alföld, Tarai-dombság, Siwalik, Himalája, + Csomolungma 8848m, + Kanchendzönga 8597m, Dekkán, Ny-i-Ghatok, K-i-Ghatok, Aravalli, Satpura, Khasi, Vindhya, Malwa, Chota Nagpur, Thar-sivatag, Ceylon + Pidurutalagala 2524m, + Ádám-csúcs 2243m

KÖZÉP – ÁZSIA

Folyók: Amu-darja, Bariang, Pandzs, Szir-darja, Kara-darja, Csü, Ili, Karatal, Emba, Turgaj, Szariszu, Ural

Tavak: Kaszpi-tó, Aral, Balhas, Szarikamis, Ajdar-kul, Tengizi-tó

Sivatagok: Kara-kum, Kizil-kum, Mujun-kum, Tau-kum, Rin-sivatag

Tájak, hegységek: Tengiz-medence, Karagandai-medence, Zajszan-medence, Ekibasztuszi-medence, Ferganai-medence, Turgaj-kapu, Turáni-alföld, Tamdi-Tau, Balkan-tau, Mangislak-fennsík, Mangisz-tau, Betpak-Dala, Usztyurt-plató, Kulan-dag, Kaplankir-fennsík, Tien-san (Mennyei-hegység), + Pobeda 7439m, + Han Tengri 6995m, Aláj, Turkesztáni-hegység, Nura-tau, Zeravsan, Hisszár-hegység, Pamír, Kara Tau, Kirgiz-hegység, Ferganai-hegység, Turgaj-fennsík, Kazah-hátság, Uli-tau

4. gyakorlat. DÉLKELET – ÁZSIA

Tengerek: Andamán-tenger, Dél-kínai-tenger, Jáva-tenger, Flores-tenger, Banda-tenger, Maluku-tenger, Celebesz-tenger, Sulu-tenger

Öblök: Martabani-öböl, Thai (Sziámi) -öböl

Szorosok: Kra-szoros, Malaka-szoros, Szunda-szoros, Karimata-szoros, Makasari-szoros, Balabac-szoros

Szigetek: Andamán-szigetek, Nicobár-szigetek, Nagy-Szunda-szigetek, Szumátra, Jáva, Borneó (Kalimantan), Celebesz (Sulawesi), Kis-Szunda-szigetek, Bali, Lombok, Sumbawa, Sumba, Flores, Timor, Maluku-szigetek, Fülöp-szigetek, Luzon, Mindanao, Új-Guinea, Palawan, Halmahera, Seram

Félszigetek: Maláj-félsziget, Indokínai-félsziget

Folyók: Irrawadi, Chindwin, Salween (Nu Csiang), Mekong (Lancang Csiang), Si, Menam (Chao Phraya), Vörös-folyó

Tavak: Tonle Sab, Tobe, Towuti

Hegységek, tájak: Arkan-hegység, Patkai-hegység, Manipur-hegység, Vietnami-hegység, Kumon-hegység, Tanen-hegység, Vulian-hegység, Vien-fennsík, Burmai-alföld, Kambodzsai-alföld, Maoke-hegység,

5. gyakorlat. BELSŐ-ÁZSIA

Folyók: Herlen (Herlen-ho), Huangho (Sárga-folyó), Vej, Jangce (Csang-csiang), Han, Jüan, Jalung, Tarim, Szelenga, Orhon, Onon

Tavak: Kuku-Nor, Lop-Nor, Hulun, Uvsz, Hövszgul, Har Usz, Hjargasz, Bujr

Hegységek, tájak: Dzsungár-alatau, Tarbagataj, Brohoró-hegység, Pej-hegység, Altin-Tag, Csilien, Min-hegység, Bajankara-hegység, Tahszüe-hegység, Hengtuan-hegység, Nyencsen-hegység, Tang-la, Transzhimalája, Himalája + Csomolungma 8848m, Karakórum, + Godwin Austen 8611m, + Nanga Parbat 8126m, Kunlun, Csin-hegység, Ordos-fennsík, Tajhan-hegység, Lüliang-hegység, Nagy-Hingan, Tibet, Vörös-medence, Tarim-medence, Dzsungáriai-medence, Turfáni-medence, Caidami-medence, Góbi, Takla-Makán, Dzsungária

6. gyakorlat. KELET – ÁZSIA

Tengerek: Sárga-tenger, Kelet-kínai-tenger, Japán-tenger, Dél-kínai-tenger

Öblök: Kelet-Koreai-öböl, Kjonggi-öböl, Nyugat-Koreai-öböl, Liaodong-öböl, Bohai-öböl, Laizhou-öböl, Jiazhoui-öböl, Hangzhoui-öböl, Nemurói-öböl, Uchiura-öböl, Mutsui-öböl, Kashimai-öböl, Sagami-öböl, Suruga-öböl, Isei-öböl, Osakai-öböl, Tosai-öböl, Kagoshimai-öböl + Sakurajima 1117 m, Wakasa-öböl, Toyamai-öböl, Ishikari-öböl

Szorosok: Tajvani-szoros, Koreai-szoros, Hajnan-szoros, Csedzsu, Tsushima-szoros, Bashi-csatorna, Takara-szoros, Tsugaru-szoros, Bungo-csatorna, Nemurói-szoros

Szigetek: Hajnan, Tajvan, Hongkong, Japán-szigetek, Hokkaido, Honshu, Shikoku, Kyushu, Tsushima, Csedzsu +Halla-san 1950 m, Ryukyu-szigetek, Okinawa-szigetek

Félszigetek: Santung, Liaodong, Leizhou, Koreai, Boso, Shimokita, Tsugaru, Noto, Izu, Shimabara + Unzen 1480, Kii,

Folyók: Xi, Min, Han, Nagy-csatorna, Tone, Kitakami, Shinano, Han, Raktong, Amnok (Jalu Jiang), Tedong, Tuman

Tavak: Tai, Poyangi, Dongting, Hongzei, Biwa, Kasumi

Hegységek, tájak: Jünan-fennsík, Dél-Kínai-hegység, Kis-Hingan, Tajvani-hegység, Dalou-hegység, Wuling-hegység, Fangdou-hegység, Miao-hegység, Wuzhi-hegység, Szobek-hegység, Thebek-hegység, Qian-hegység, Nan-hegység, Hidaka-hegység, Mikuni-hegység, Kiso-hegység, Chugoku-hegység, Akaishi-hegység, Shikokui-hegység, Kyushui-hegység, Vuhan-medence, Kínai-alföld, Kantó-alföld, Ishikari-alföld, Osakai-medence, Kiotoi-medence, Nagoyai.medence,

7. gyakorlat. ÉSZAK – ÁZSIA

Tengerek: Jeges-tenger, Csendes-óceán, Kara-tenger, Berring-tenger, Laptyev-tenger, Ohotszki-tenger, Kelet-szibériai-tenger, Csukcs-tenger

Szigetek: Novaja Zemlja, Vajgács-sziget, Ferenc József-föld, Szevernaja Zemlja, Új-Szibériai-szigetek, Ajon-sziget, Vrangel-sziget, Anju-szigetek, Ljahov-szigetek, Kurili-szigetek, Santar-szigetek, Aleut-szigetek, Parancsnok-szigetek

Félszigetek: Jamal-félsziget, Gidai-félsziget, Tajmír-félsziget, Csukcs-félsziget, Kamcsatka

Szorosok: Kara-szoros, Berring-szoros, Tatár-szoros, Vilkickij-szoros, Dimitrij Laptyev-szoros, La Perouse-szoros

Öblök: Bajdarata-öböl, Ob-öböl, Taz-öböl, Gidai-öböl, Jenyiszej-öböl, Olenyok-öböl, Buor-Haja-öböl, Hatanga-öböl, Jana-öböl, Csaun-öböl, Koljuccsin-öböl, Anadir-öböl, Oljutorszkij-öböl, Kreszta-öböl, Karagai-öböl, Penzsina-öböl, Gizsiga-öböl, Selihov-öböl, Tauj-öböl, Tyerpenyije-öböl, Uda-öböl, Szahalin-öböl, Amur-öböl

Nyugat-Szibéria

Folyók: Ob, Taz, Szoszva, Pur, Irtis, Nadim, Isim, Tobol, Csulim

Hátságok: Gidai-hátság, Taz-hátság, Szibériai-hátság, Alsó-Jenyiszej-hátság, Szalairi-hátság

Tájak, hegységek: Alsó-Ob-alföld, Közép-Ob-alföld, Konda-alföld, Isim-alföld, Vaszjugan-alföld, Szurgut-alföld, Hanti-Manysi-alföld, Turhan-alföld, Baraba-alföld, Kulunda-alföld, Jenyiszej-síkság, Ural, + Narodnaja 1894m, + Szablja 1425m, Mugodzsar-dombság + Nagy Boktibaj 657m

Közép-Szibéria

Tavak: Tajmír-tó, Bajkál-tó

Folyók: Léna, Viljuj, Aldan, Oljokma, Vityim, Olenyok, Anabár, Hatanga, Heta, Jenyiszej, Angara, Köves Tunguzka, Alsó Tunguzka, Angara,

Hegységek, tájak: Birranga-hegység, Putorána-fennsík, Anabár-fennsík, Tunguz-fennsík, Közép-Tunguz-felföld, Léna-Angara-fennsík, Léna-felföld, Angara-felföld, Sziverma-felföld, Viljuj-felföld, É-szibériai-alföld, Közép-Jakut-medence, Olenyok-medence, Tunguz-medence, Kanszk-Acsinszki-medence, Irkutszki-medence

8. gyakorlat. ÉSZAK – ÁZSIA

Kelet-Szibéria, Távol-Kelet, Altajidák-Bajkalidák

Folyók: Kolima, Amur, Omolon, Bureja, Ingyigirka, Zeja, Jana, Uszuri, Anadir, Szungari, Szelendzsa, Silka

Hegységek, tájak: Verhojanszki-hegység, Kulari-hegység, Cserszkij-hegység, Szuntár-Hajata, Moma-hegység, Kolima-hegység, Anjuj-hegység, Oloj-hegység, Omszukcsani-hegység, Ulahan-Bom-hegység, Aldan-Ucsur-hegység, Csukcs-hegység, Dzsugzsar, Bureja, Turana-hegység, Szihote-Aliny, Szahalini-hegység, Szeregyinnij-hegység, Korják-hegység, Jana-felföld, Anadir-fennsík, Elgi-fennsík,

Ojmjakon-felföld, Jukagir-fennsík, Anadir-fennsík, Jana-Ingyigirka, Kolima, Léna-medence, Anadir-alföld, Amur vidék

Kamcsatkai vulkánok: + Kljucsevszkaja Szopka 4750m, + Korjakszkaja Szopka 3464m, + Sivelucs 3335m

Altáj-Bajkál-hegységrendszer

Altáj, Góbi-Altáj, Mongol-Altáj, Szaján, Tannu-Ola, Primorszkij-hegység, Bajkál-hegység, Jablonov-hegység, Barguzini-hegység, Sztanovoj-hegység

9. gyakorlat. AUSZTRÁLIA

Fokok: York-fok, ÉNy-i fok, Délkeleti-fok, Sandy-fok,

Tengerek: Arafura-tenger, Timor-tenger, Tasmán-tenger, Korall-tenger, Salamon-tenger, Fidzsi-tenger

Öblök: Carpentaria-öböl, Vincent-öböl, Spencer-öböl, Nagy-Ausztráliai-öböl, Geographe-öböl, Shark-öböl, Collier-öböl, Bonaparte-öböl, Van Dimen-öböl

Szorosok: Torres-szoros, Bass-szoros

Szigetek: Kenguru (Kangaroo)-sziget, Tasmánia, Melville-sziget

Félszigetek: Arnhem-föld, York-félsziget, Eyre-félsziget

Folyók: Flinders, Murray, Darling, Edward, Murrumbidgee, Lachlan, Murchison, Gascayne, Fitzroy, Victoria, Daly

Tavak: Eyre-tó, Torrens-tó, Gairdner-tó, Mackay-tó, Amadeus-tó, Argyle-tó

Tájak, hegységek: Nullarbor-síkság, Ny-i parti síkság, Nagy-Artézi-medence, Eyre-medence, Murray-medence, Canning-medence, Nagy-homoksivatag, Gibson-sivatag, Nagy-Viktória-sivatag, Simpson-sivatag, Tanami-sivatag, Kimberley-fennsík, Barkley-fennsík, Selwyn-hegység, Gregory-hegység, Nagy-Vízválasztó-hegység, Warrego-hegység, Dawson-hegység, Buckland-fennsík, Liverpool-hegység, Hastings-hegység, Blue-hegység, Ausztrál-Alpok, + Mount Kosciusko (2230), Grey-hegység, Flinders-hegység, Macdonell-hegység, Musgrave-hegység, Petermann-hegység, Tomkinson-hegység, Warburton-hegység, Robinson-hegység, Carnarvon-hegység, Weld-hegység, Barlee-hegység, Hamersley-hegység, King-Leopold-hegység

10. gyakorlat. ÓCEÁNIA

Mikronézia: Mariana-szigetek, Karolina-szigetek, Marshall-szigetek

Melanézia: Új-Guinea, Bismarck-szigetek, Salamon-szigetek, Új-Hebridák, Új-Kaledónia, Fidzsi-szigetek, Új-Zéland, Nauru, Mikronézia, Gilbert-szigetek, Ellice-szigetek, Kermadec-szigetek

Polinézia: Midway-szigetek, Hawaii-szigetek, Phoenix-szigetek, Sor-szigetek, Szamoa-szigetek, Tonga-szigetek, Cook-szigetek, Társaság-szigetek, Tahiti, Tuamotu-szigetek, Marquises-szigetek, Pitcairn-sziget, Húsvét-sziget

Mélytengeri árkok: Mariana-árok, Tonga-árok, Kermadec-árok

Vizsgatételek kontinensek és óceánok természeti földrajzából a földrajz szakos hallgatók számára

Ázsia, Ausztrália és Óceánia

11. tétel

- a. A Kaukázus és az Iráni-medence kialakulása, felépítése, fejlődése.
- b. Kelet-Ázsia felépítése, felszínfejlődése, tájai.
- c. Ausztrália éghajlata.

12. tétel

- a. A Nyugat-szibériai-alföld, a Közép-szibériai-felföld és Kelet-Szibéria felépítése, felszínfejlődése.
- b. A Japán-szigetek.
- c. A Kelet-Ausztrál-hegyvidék kialakulása, fejlődése, tájai.

13. tétel

- a. Dél-Ázsia felépítése, felszínfejlődése, tájai.

- b. Tibet, Külső- és Belső Mongólia felszínfejlődése, tájai.
- c. A Nyugat-Ausztrál-fennsík kialakulása, fejlődése, tájai.

14. tétel

- a. Ázsia kialakulása, felszínfejlődése és vízrajza.
- b. A Kínai-alföldek.
- c. A Közép-Ausztrál alföldek kialakulása, fejlődése, tájai.

15. tétel

- a. Ázsia éghajlata, talajai, növényzete, állatvilága.
- b. Hszincsiang.
- c. Ausztrália fekvése, helyzete, kialakulása.

16. tétel

- a. A Dél-Kínai-hegyvidék és a Koreai-félsziget.
- b. Délnyugat-Ázsia, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
- c. Ausztrália felszínfejlődése, vízrajza.

17. tétel

- a. Délkelet-Ázsia felépítése, felszínfejlődése, tájai.
- b. Az Arab-tábla kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
- c. Ausztrália talajai, növényzete, állatvilága.

18. tétel

- a. Belső-Ázsia felépítése, felszínfejlődése, tájai.
- b. Közép-Ázsia felépítése, felszínfejlődése, tájai.
- c. Óceánia felszínfejlődése, vízrajza.

19. tétel

- a. Kis-Ázsia.
- b. A Távol-Kelet az Altajidák és a Bajkalidák.
- c. Óceánia éghajlata, talajai, növényzete, állatvilága.

20. tétel

- a. Az Észak-indiai-alföldek. A Himalája rendszer.
- b. Észak-Ázsia felépítése, felszínfejlődése, tájai. Az Ural-hegység.
- c. Óceánia fekvése, helyzete, kialakulása.

A félév értékelése: 0-34 pont – (F) elégtelen; 35-59 pont – (Fx) elégtelen; 60-63 pont – (E) elégséges; 64-73 pont – (D) közepes; 74-81 pont – (C) jó; 82-89 (B) jeles; 90-100 pont – (A) kitűnő.

III. félév

Tantárgyi tematika:

Afrika természeti földrajza. Fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése, vízrajza. Éghajlata, talajai, növényzete, állatvilága. Dél-Afrika (Kalahári-medence, Dél-Afrikai-magasföldek, Fokföld). Kelet-Afrika (Kelet-Afrikai-, és Közép-Afrikai-árok). Északkelet-Afrika (Etióp-magasföld, Abesszin-árok, Szomáli-félsziget, Afar-síkság). Egyenlítői-Afrika. Felső-Guinea (Felső-Guineai-hátság, Adamaua-fennsík, Parti-síkságok). Szudán és a Szahara (Szenegambiai-síkság, Niger-medence, Csád-medence, Felső-Nílus-medence). Szaharai felboltozódások, Szaharai medencék, Szaharai fennsíkok. Az Atlasz-vidék.

Észak-Amerika természeti földrajza. Fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése. Talajai, növényzete, állatvilága, éghajlata, vízrajza. Kanadai-pajzs (Szent-Lőrinc-folyó alföldje, Kanadai-tóvidék). Grönland. Appalache vidék. Kordillerák és a Sziklás-hegység. Belső-síkságok (Mississippi-medence, Nagy-síkság). Parti-síkságok. A közép-amerikai földhíd. A Karib-szigetvilág és Hawaii.

Dél-Amerika természeti földrajza. Fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése. Talajai, növényzete, állatvilága, éghajlata, vízrajza. Guyanai- és Brazil magasföld. Az Andok. Dél-Amerika-medencéi és Patagónia (az Orinoco- és az Amazonas medence. Patagónia, Paraná-Paraguay medence).

Az Északi- és a Déli Sarkvidék természeti földrajza.

A teljesítés során max. 100 pont (50 évközben, 50 a vizsgán) szerezhető. Négy modulból áll, ezek közül három az előadásokon elhangzott elméleti tananyagrészekből írt zárthelyi dolgozat, egy modul pedig a gyakorlati rész. **A sikertelen dolgozatok egy alkalommal ismételhetők! A sikertelen gyakorlatokat egyszer a szorgalmi időszakban és egyszer a vizsga napján lehet megismételni! Vizsga csak abban az esetben tehető, ha a gyakorlatok sikeresek!!**

8. modul: Afrika természeti földrajza. A modul ellenőrzése írásban történik teszt, esszé vagy fogalmak definiálása formájában. A dolgozat összértéke 15 pont.

9. modul: Észak- és Közép-Amerika, az Antillák és a Hawaii-szigetek. A modul ellenőrzése írásban történik teszt, esszé vagy fogalmak definiálása formájában. A dolgozat összértéke 15 pont.

10. modul: Dél-Amerika és az Antarktisz. A modul ellenőrzése írásban történik teszt, esszé vagy fogalmak definiálása formájában. A dolgozat összértéke 15 pont.

A **11. modul** a gyakorlati rész, amely ebben a félévben Afrika, Észak-Amerika, Dél-Amerika és Antarktisz topográfiai névjegyzékét tartalmazza. A modul öt gyakorlati munkában teljesíthető, gyakorlatonként egy pontért. Minden hallgató véletlenszerűen 10 különböző földrajzi nevet kap tájanként. A gyakorlat akkor sikeres, ha a hallgató a tíz névből hetet pontosan bejelöl a vázlat térképre. A gyakorlatok az alábbi rendben folynak:

1. Afrika (fokok, öblök, szorosok, szigetek, félszigetek, folyók)

Fokok: Tib-fok (Bon-fok), Guardafui-fok, Hafun-fok, Agulhas-fok (Tű-fok), Jóreménység foka, Marca-fok, Lopez-fok, Pálma-fok, Zöld-fok, Blanc (Abiad)-fok

Öblök: Gabesi-öböl, Sidra-öböl, Sofalai-öböl, Delagoa-öböl, Benguelai-öböl, Guineai-öböl

Szorosok: Gibraltári-szoros, Tuniszi-csatorna, Mozambiki-csatorna, Szezei-csatorna

Szigetek: Szokotra, Pemba, Zanzibár, Mafia, Seychelle-szigetek, Amirante-szigetek, Comore-szigetek, Mauritius, Réunion, Madagaszkár, Sao Tomé, Principe, Bioko, Zöld-foki-szigetek, Kanári-szigetek, Madeira-szigetek, Azori-szigetek, Mascarenhas-szigetek

Félszigetek: Szomáli-félsziget

Folyók: Nílus, Kagera, Fehér-Nílus, Bahr-al-Gazál, Sobat, Kék-Nílus, Dinder, Rahad, Atbara, Awash, Jubba, Shabeelle, Tana, Rufiji, Ruvuma, Zambézi, Kvando, Kafue, Viktória-vízesés, Shire, Limpopo, Tugela, Oranje (Orange), Vaal, Cunene (Kunene), Kwanza, Kongó, Lualaba, Luapula, Luvua, Lukuga, Aruwimi, Lomami, Ruki, Ubangi, Sangha, Kasai, Boyoma (Stanley)-vízesés, Inga (Livingstone)-vízesés, Chari, Logone, Niger, Benue, Volta, Cubango (Okowango), Komoé, Sassandra, Gambia, Szenegál-folyó, Moulouya

2. Afrika (tavak, mocsarak, víztározók, területek, medencék, sivatagok, hegységek)

Tavak, mocsarak, víztározók: Nasszer-tó, Kariba, Csád-tó, Tana-tó, Turkana (Rudolf)-tó, Viktória-tó, Mobutu (Albert)-tó, Rutanzige (Edward)-tó, Kivu-tó, Tanganyika-tó, Malawi (Nyasza)-tó, Mweru, Bangweulu-tó, Okavango-mocsár, Ngami-tó, Etosha-mocsár,

Területek, medencék: Rabszolga-part, Arany-part, Elefántcsont-part, Bors-part, Kongó-medence, Masai-sztyepp, Ngorongoro-kráter, Kattara-mélyföld, Danakil-mélyföld, Bodolé, Fezzán, Matabele-fennsík, Transavaal, Búr-magasföld, Damaraföld, Leshotóföld + Thabana Ntlenyana 3482m, Nama-föld, Fokföld, Afar-síkság

Sivatagok: Szahara, Nyugati-Erg, Keleti-Erg, Líbiai-sivatag, Kalahári-medence, Namíb-sivatag, Arab-sivatag, Núbiai-sivatag

Hegységek: Rif-hegység, Atlasz + Toubkal 4165m, Tassili-N'Ajjer, Ahaggar, Air-hegység, Tibeszi-hegység + Emi Koussi 3415m, Ennedi-hegység, Etióp-magasföld, Teleki-vulkán 646m, Mount Elgon 4628m, Mount Kenya 5199m, Kilimandzsáró + Meru 4566m + Kibo 5895m, Ruwenzori + Margherita 5220m, Mitumba-hegység, Sárkány-hegység (Drakensberge), Karroo-hegység, Bié-fennsík, Lunda-küszöb, Asande-küszöb, Adamaoua + Kamerun 4070m, Jos-fennsík, Fouta-Djalon, Serengeti-fennsík

3. Észak- és Közép-Amerika (fokok, tengerek, öblök, szorosok, szigetek, félszigetek)

Fokok: Columbia-fok, Dyer-fok, Race-fok, Hatteras-fok, Sable-fok, Puerto Angel, San Lucas-fok, Mendocino-fok, St. Charles-fok, Prince of Wales-fok.

Tengerek: Beaufort-tenger, Lincoln-tenger, Labrador-tenger, Sargasso-tenger, Karib (Antilla)-tenger

Öblök: Boothia-öböl, Baffin-öböl, Foxe-öböl, Hudson-öböl, James-öböl, Ungava-öböl, Szent Lőrinc-öböl, Fundy-öböl, Maine-öböl, Chesapeake-öböl, Mexikói-öböl, Campechei-öböl, Hondurasi-öböl, Moszkító-öböl, Panamai-öböl, Tehuantepec-i-öböl, Kaliforniai-öböl, Alaszka-i-öböl, Bristol-öböl, Mackenzie-öböl, Amudsen-öböl

Szorosok: Bering-szoros, Nares-szoros, Davis-szoros, Hudson-szoros, Cabot-szoros, Floridai-szoros, Yucatán-szoros, Tehuantepec-i-földszoros, Shelikof-szoros

Szigetek: Banks-sziget, Victoria-sziget, Melville-sziget, Ellesmere-sziget, Devon, Prince of Wales-sziget, Grönland, Baffin-sziget, Southampton-sziget, Új-Foundland, Breton-foki-sziget, Prince Edward-sziget, Long Island, Bermuda-szigetek, Bahama-szigetek, Nagy-Antillák, Kuba, Kajmán-szigetek, Jamaica, Hispaniola, Puerto Rico, Virgin-szigetek, Kis-Antillák, Antigua, Guadeloupe, Dominica, Martinique, Saint Lucia, Barbados, Grenada, Vancouver-sziget, Quen Charlotte-szigetek, Prince of Wales-sziget, Alexander-szigetek, Kodiak-sziget, Aleut-szigetek, Nunivak-sziget, Lawrence-sziget

Félszigetek: Boothia-félsziget, Melville-félsziget, Ungava-félsziget, Labrador, Új-Skócia, Cod-foki-félsziget, Florida, Yucatán, Azuero-félsziget, Nicoya-félsziget, Kaliforniai-félsziget, Alaszka-i-félsziget, Seward-félsziget

4. Észak- és Közép-Amerika (folyók, tavak, belső medencék, síkságok, sivatagok, hegységek)

Folyók: Yukon, Procupine, Koyukuk, Mackenzie, Slaye, Peace, Athabasca, Back-folyó, Churchill, Nelson, Saskatchewan, Északi-Saskatchewan, Déli-Saskatchewan, Severn, Albany, Szent Lőrinc-folyó, Ottawa, Niagara-vízesés, Hudson, Fraser, Columbia, Snake, Sacramento, San Joaquin, Colorado, Green, Gila, Missisipi, Missouri, Yellowstone, Platte, Kansas, Ohio, Tennessee, Arkansas, Canadian River, Red River, Colorado, Rio Grande (Rio Bravo), Pecos, Santiago (Grande de Santiago), Balsas, Coco, Panama-csatorna

Tavak: Nagy-Medve-tó, Nagy-Rabszolga-tó, Athabasca-tó, Winnipeg-tó, Winnipegosis-tó, Manitoba-tó, Nagy-tavak, Felső-tó, Michigan-tó, Huron-tó, Erie-tó, Niagara-vízesés, Ontario-tó, Nagy-Sóstó, Nicaragua-tó

Belső medencék: Columbiái-medence, Nagy-medence, Death Valley (Halál-völgy), Colorado-fennsík, Arizonai-magasföld, Yukon-medence, Kaliforniai-Nagy-völgy, Szent-András-törés, Belső síkság, Felső-Tó menti síkság, Közopnti-síkság, Nagy-síkság (Great Plains), Parti-síkság, Mississippisíkság, Florida

Sivatagok: Mojave-sivatag, Gila-sivatag, Sonora-sivatag

Hegységek: Kordillérák, Pacifikus-lánc, Alaszka-i-hegység, + Mt. McKinley 6194 m, Chugach-hegység, Wrangell-hegység, Saint Elias-hegység, + Mt. Logan 6050 m + St. Elias, Stikine-fennsík, Neehako-fennsík, Parti-hegység, Olympic-hegység + Mt. Olympus 2428 m, Cascade-hegység + Mt. Rainier 4391 m + Mt. St. Helens 2549 m, Sierra Nevada, Sziklás-hegység, Brooks-hegység, Mackenzie-hegység, Selwyv-hegység, Fraser-fennsík, Columbiái-hegység, Cariboo-hegység, Purcell-hegység, Blue-hegység, Columbia-fennsík, Britterroot-hegység, Bughorn-hegység, Yellowstone-fennsík, Absaroka-hegység, Laramie-hegység, Park-hegység, Front-hegység, Wasatch-hegység, Unita-hegység, Sangre de Cristo-hegység, Edwards-fennsík, Nyugati-Sierra Madre, Mexikói-fennsík, Keleti-Sierra Madre + Popocatépetl 5452 m + Citlaltépetl 5700 m, Déli-Sierra Madre, Isabelia-hegység, Appalache-hegység, Északi-Appalache, Long-hegység, Notre-Dame-hegység, Longfellow-hegység, White-hegység, Green-hegység, Adirondack-hegység, Hudson-Mohawk-árok, Déli-Appalache, Allegheny-hegység, Blue-hegység, Piedmont, Quchita-hegység, Ozark-fennsík

5. Dél-Amerika

Fokok: Gallinas-fok, Branco-fok, Frio-fok, San Antonio-fok, Hoorn-fok, Parinas-fok, Galera-fok

Tengerek: Scotia-tenger

Öblök: Darien-öböl, Maracaibói-öböl, Paria-öböl, Marájó-öböl, La Plata-öböl, Samborombon-öböl, Bahia Blanca-öböl, Szent Mátás-öböl, Szent György-öböl, Grande, Aricai-öböl, Guayakuili-öböl

Szorosok: Drake-átjáró, Magellán-szoros, Falkland-szoros

Szigetek: Tobago, Trinidad, Curacao-sziget, Falkland-szigetek, Tűzföld, Brunsvick-sziget, Adelaide-szigetek, Wellington-sziget, Chonos-szigetek, Chiolé-sziget, Juan Fernandez-szigetek, Galapagos-szigetek

Folyók: Magdalena, Cauca, Orinoco, Apure, Meta, Guaviare, Caura, Caroni, Churun, Angel-vízesés, Cassiquiare, Amazonas, Marañon, Ucayali, Putamayo, Japurá, Rio Negro, Rio Branco, Juruá, Purús, Madeira, Tapajós, Xingu, Tocantins, Araguaia, Parnaíba, São Francisco, Paraná, Iguacu, Iguacu-vízesés, Paraguay, Rio Salado, Desaguadero, Uruguay, Rio Colorado, Rio Negro, Chubut, Deseado

Tavak: Titicaca-tó, Poopói-tó, Buenos Aires-tó, Argentínó-tó

Hegységek: Andok + Cotopaxi 5897 m + Chimborazo 6310 m + Huascarán 6768 m + Aconcauca 6950 m, Meridai-Kordillerák, Perija-hegység, Altiplano, Carabaya-hegység, Domeykói-hegység, Guyanai-hegyvidék, + Roraima 2771 m + Neblina 3139 m, Mato Grosso, Brazil-félföld, Campos, Estrondo-hegység, Parecisi-hegység, Geral-hegység, Gran Chaco, Cordobai-hegység

Sivatagok: Atacama-sivatag

Medencék, alföldek, síkságok: Amazonas-medence, Selvas, Orinoco-medence, Pampák, Patagónia

Antarktisz

Tengerek: Weddel-tenger, Davis-tenger, D'Urville-tenger, Ross-tenger, Amudsen-tenger, Bellinghausen-tenger

Tájak: Graham-föld, Palmer-föld, Ellsworth-föld, Marie Bird-föld, Victoria-föld, Vilkes-föld, Amerikai-magasföld, Enderby-föld, Dronning Maud-föld, Új-Svábföld, Coats-föld, Szovjet-fennsík, Sarki-fennsík

Vizsgatételek kontinensek és óceánok természeti földrajzából a földrajz szakos hallgatók számára

Afrika, Észak- és Dél-Amerika, Antarktisz

21. tétel

- a. A Kalahári-medence és Fokföld kialakulása, felszínfejlődése.
- b. Egyenlítői-Afrika felszínfejlődése, tájai.
- c. Az Orinoco- és az Amazonas medence kialakulása, fejlődése.

22. tétel

- a. Északkelet-Afrika felszínfejlődése, tájai.
- b. Szigetek és szigetcsoportok az Indiai-óceánon (Madagaskár, Comore-szigetek, Seychelle-szigetek, Mauritius, Reunion).
- c. Észak-Amerika fekvése, kialakulása, felszínfejlődése.

23. tétel

- a. Afrika éghajlata, talajai, növényzete, állatvilága.
- b. Az Appalache felépítése, kialakulása, tájai.
- c. A Guyanai- és a Brazil magasföld kialakulása, fejlődése.

24. tétel

- a. Kelet-Afrika felszínfejlődése, tájai.
- b. Észak-Amerika éghajlata, állatvilága.
- c. Az Andok kialakulása, fejlődése, felépítése, tájai.

25. tétel

- a. Dél-Afrika felszínfejlődése, tájai.
- b. Szudán és a Szahara kialakulása, felszínfejlődése, tájai.
- c. Közép-Amerika fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése.

26. tétel

- a. Az Etióp-magasföld, az Abesszin-árok, a Szomáli-félsziget és az Afar-síkság kialakulása, felszínfejlődése.
- b. Az Atlasz kialakulása, felépítése, felszínfejlődése, tájai.
- c. Az Észak-Amerikai Kordillerák kialakulása, felépítése, fejlődése, tájai.

27. tétel

- a. Afrika fekvése, kialakulása, felszínfejlődése, vízrajza.
- b. A Kanadai-pajzs felépítése, kialakulása, tájai.
- c. Dél-Amerika éghajlata, talajai, növényzete, állatvilága.

28. tétel

- a. Kelet- és a Közép-Afrikai-árok kialakulása, fejlődése.
- b. Patagónia. Paraná-Paraguay medence kialakulása, fejlődése.
- c. A Mississippi-medence és a Nagy-síkság kialakulása, fejlődése.

29. tétel

- a. A Felső-Guineai-hátság, az Adamaua-fennsík és a Felső-Guineai parti-síkságok kialakulása, felszínfejlődése.
- b. Észak-Amerika talajai, növényzete, vízrajza.
- c. A Déli Sarkvidék kialakulása, felépítése, fejlődése.

30. tétel

- a. A Szenegambiai-síkság, a Niger-medence, a Csád-medence és a Felső-Nílus-medence kialakulása, fejlődése.
- b. Dél-Amerika fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése, vízrajza.
- c. Grönland fekvése, helyzete, kialakulása, felszínfejlődése.

A félév értékelése: 0-34 pont – (F) elégtelen; 35-59 pont – (Fx) elégtelen; 60-63 pont – (E) elégséges; 64-73 pont – (D) közepes; 74-81 pont – (C) jó; 82-89 (B) jeles; 90-100 pont – (A) kitűnő.

A modulzáró dolgozatok az alábbi minta feladatlaphoz hasonlóan lesznek összeállítva:

Dátum: Név, évfolyam: I. változat.

Írásbeli beszámoló Európa természetrajzából a földrajz szakos hallgatók számára. I. modul
 Európa kialakulása, éghajlata, növényzete, állatvilága talajai. Észak-Európa. Brit-szigetek. Francia-
 Belga-rögvidék. Pireneusi-félsziget. Appennin-félsziget

1. Éghajlat alakító tényezők Európában (2p):
2. A napsütéses órák száma Európában (2p):
 a. Óceáni éghajlaton: b. Kontinentális éghajlaton:
 c. Mediterrán éghajlaton: d. Közép-Európai-átmeneti éghajlaton:
3. Az Európai éghajlatra ható akciócentrumok (2p):
 a. b. c. d.
4. Mennyi az évi csapadékösszeg értéke a következő területeken (1p):
 a. Crkvica: b. Vajgács-sziget:
5. Sorolja fel Európa növényzeti zónáit és ezek jellemző talajtípusát (5p):

 ...
6. Az alábbi tájak betűjelét írja a neki megfelelő hegységképződéshez: 4p.
 a. Bretagne, b. Cotti-Alpok, c. Wales, d. Dél Ír-hegyvidék, e. Etruszk-Appenninnek, f. Pireneusok, g. Északi Mésző-Alpok, h. Finn-tóhátság
 Prekambriumi Kaledóniai Varisszkuszi Alpi

7. Magyarázza meg az alábbi fogalmakat (4p):
 a. Ón-sziget:
 b. Fjell:
 c. Firth:

d. Lépcsővidék:
Szerezhető pontszám 20. Szerzett pontszám:
(0-9,5 pont: nem felelt meg, 10-20 pont: megfelelt)

A vizsgatételekhez való felkészülést nagyban segítik az alábbi kiadványok:

Futó József (1965): Afrika. Gondolat, Budapest.

Futó József (1965): Közép és Dél-Amerika. Gondolat, Budapest.

Gábris Gyula – Probáld Ferenc – Szabó Pál (2012): Európa regionális földrajza 1-2. ELTE Eötvös Kiadó.

Gertig Béla szerk. (1989): Kontinensek földrajza II. Tankönyvkiadó, Budapest.

Gyuricza László (2004): Európa regionális természeti földrajza I. Ős-Európa, Ó-Európa. Az Európai Szociális Alap támogatásával. HEFOP-3.3.1-P-2004-06-0016/1.0.

Marosi S.– Sárfalvi B. szerk. (1970): Európa. Gondolat, Budapest.

Probáld Ferenc (1996): Afrika és a Közel-Kelet földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

Probáld Ferenc (2005): Amerika regionális földrajza. Egyetemi és főiskolai tankönyv. Trefort Kiadó.

Probáld Ferenc-Horváth Gergely: Ázsia, Ausztrália és Óceánia földrajza. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 1998.

Horváth G. - Probáld F. - Szabó P. (2008): Ázsia regionális földrajza, Eötvös Kiadó, Budapest, 617 p.

Segédanyagok

A tantárgy jobb és főleg könnyebb megértése érdekében az alábbi listából 10 szabadon választott könyv elolvasása erősen ajánlott!

1. Dékány András: A sarkvidék meghódítója
2. Fekete István: Tüskevár; Téli berek
3. Gárdonyi Géza: A láthatatlan ember
4. H. Rider Haggard: Salamon király kincse
5. Hans Rusch: A hosszú árnyék földjén
6. Henri Charrière: Pillangó
7. Herriett Becher-Stowe: Tamás bátyja kunyhója
8. J. F. Cooper: Nagy Indiánkönyv (Vadölő, Az utolsó mohikán, Nyomkereső, Bőrharisnya, A préri)
9. Jack London: A vadon szava
10. James Clavell: A Sógun; A Tajpan
11. Jurij Szenkevics: Papiruszhajóval az Atlanti-óceánon át
12. Karl May: Az Inka öröksége; Winnetou (Old Shatterhand, Old Death, Old Firehand, Winnetou)
13. Kittenberger Kálmán: Afrikában vadásztam
14. Kodolányi János: Julianus barát
15. Makkai Sándor: A sárga vihar
16. Mart Twain: Huckleberry Finn kalandjai; Tom Sawyer
17. Molnár Gábor: Ahol az út véget ér; Barátunk a vadon; Kalandok a braziliai őserdőben
18. Molnár László Miklós: A híres vadnyugat
19. Passuth László: Esőisten siratja Mexikót
20. Pierr Berton: Aranyaláz Alaszkában
21. Rejtő Jenő: A három testőr Afrikában; A szöke ciklon; Csontbrigád; Pizkos Fred a kapitány; Pizkos Fred közbelép Fülüg Jymmy őszinte sajnálatára
22. Selma Lagerlöf: Nils Holgerson kalandjai
23. Sienkiewicz H.: Tűzzel vassal

24. Széchényi Zsigmond: Csui!; Nahar
25. Szürke Bagoly: Két kicsi hó
26. Tamási Áron: Ábel a rengetegben
27. Thor Heyerdhal: Aku-Aku. A Húsvét-sziget titka; Tutajjal a Csendes-óceánon át (A Kont-Tiki expedíció)
28. V. Jan: A jégmezők lovagja
29. Verne Gyula: Cirkuszkocsival a sarkvidéken át; Grant kapitány gyermekei